



11. ZASEDANJE DS SOZD ISKRA

Razpis volitev v samoupravne organe

V sredo, 10. februarja je bilo v Ljubljani, v prostorih PPC SOZD Iskra 11. zasedanje delavskega sveta SOZD Iskra. Potem, ko so delegati potrdili sklepe 10. zasedanja DS SOZD Iskra, so sprejeli soglasni sklep o razpisu volitev v delavski svet SOZD Iskra in odbor za samoupravni nadzor SOZD Iskra ter imenovanje volilne komisije SOZD Iskre (razpis volitev in drugih sklepov 11. zasedanja delavskega sveta SOZD Iskra objavljamo posebej).

V nadaljevanju se je Jaka Vehovec informiral navzoče o izvedeni reorganizaciji DO Elektromehanika, medtem ko je Anton Stipanič, predsednik KPO SOZD Iskra, delegate informiral o poteku dogovarjanja na področju računalništva.

Franc Čuk je poročal o delu koordinacijskega odbora za izvajanje in uresničevanje sporazuma o medsebojnem poslovnem-tehničnem sodelovanju med ZO PTT Slovenije in SOZD Iskra v letu 1981. Delavski svet je na podlagi obrazložitve Fabia Škopaca sklenil, da bo o predlogu za pokrivanje izgub sklepal na naslednji seji, ki bo 25. t. m., hkrati pa je pooblastil

Iskra-banko za najetje kredita pri delovni organizaciji Elektrooptika.

O zaključkih prvega internega posvetovanja o zasnovi informacijskega sistema SOZD Iskra je navzoče seznanil Marjan Trojar, ki je med drugim poudaril, da je Iskra med prvimi, ki je začela z razvojem in uvajanjem računalniško podprte informatike v svoje organizacije. Ker pa prizadevanja v preteklosti v SOZD niso bila usklajena, je stanje informatike v posameznih organizacijah različno, saj se srečamo tako z ročnim izvajanjem, kot tudi z računalniško podprtimi rešitvami. Tehnologija obdelave podatkov in povečane po-

trebe po hitrih, pravočasnih, povezanih in uporabniku prilagojenih informacijah so že prerasle obstoječe rešitve.

Brez urejanja poslovne organiziranosti in informatike, se pravi funkcionalne povezanosti od TOZD, prek DO do SOZD, temelječe na skupnih interesih, ne bo mogoče ne uspešnejše vodenje poslovnih procesov pa tudi ne uspešnejše vodenje gospodarjenja.

Izgradnja informacijskega sistema smo si postavili kot eno izmed nalog srednjeročnega plana. Gotovo pa je naloga sama obsežna, tudi zmogljivosti so omejene, tako glede kadrov kot tudi finančne, zato se bo naloge treba lotiti postopno. Vsekakor pa je izgradnja informacijskega sistema SOZD, tako po interesih kot vsebini in udeležencih skupen projekt SOZD Iskra, za katerega se moramo ustrezno organizirati, za opravljanje tako velikega projekta pa je potrebno imenovati tudi projektni svet.

Dejanskim poslovnim potrebam in stopnji organiziranosti SOZD ustreza le premišljeno načrtovan kompleksen informacijski sistem, ki povezuje informacijske sisteme od TOZD do SOZD in, ki temelji na delovni povezanosti v informacijskih procesih.

Mak

TOZD MONTAŽA, IDRİJA

Odpri obrat v Hotedršici

V prenovljenem posloplju nekdanje osnovne šole v Hotedršici so v soboto, 13. februarja, pričeli sestavljati črpalke za pralne stroje. Obrat TOZD Montaža elektromotorjev iz Spodnje Idrije, ki so ga tega dne slavnostno odpri (pripravili so kulturni program v vašem kulturnem domu, otvoritvi so prisostvovali številni gostje — predstavniki občin Idrije in Logatec, Gorenja in seveda Iskre), bo za kraj, kjer industrije dosedaj ni bilo, velika pridobitev.

V prenovljenem posloplju nekdanje osnovne šole je dobilo zaposlitev 36 delavk in delavcev, ki pa se jim bo kmalu pridružilo še dodatnih 14, saj je dela za 50 ljudi. Na 450 m² proizvodnih površin in v skladišču bodo delali ljudje, ki jim sestavljanje lužnih črpalk ni novo, nepoznano delo, saj so se nanj privajali v matični tovarni v Spodnji Idriji. Učinek naložbe v vrednosti 5 milijonov dinarjev bo zato kmalu popoln, kar pa je zaradi razširitev sodelovanja TOZD Montaža s firmo DANFOSS tudi nujno. Novi obrat je namreč omogočil sprostitev kapacitet v matični tovarni, ki se tako lahko še odločneje usmeri v izvozno proizvodnjo.

Stane Fleischman

IZ POSLANICE 14. SREČANJA SAMOUPRAVLJAVCEV SFRJ
KONKRETNE NALOGE
V poslanici 14. srečanja samoupravljalcev Rdeči prapor, sprejeti 16. 2. v Kragujevcu, je uvodoma poudarjeno, da zahteva gospodarski položaj naše države popolno mobilnost in zavzetost vseh družbenih sil za uveljavitev dela in samoupravljanja. V njej je zapisana ocena delegatov tega srečanja, da obstajajo objektivne možnosti in pripravljenost delavskega razreda, da sedanji gospodarski položaj zboljšamo in da izhod in rešitve najdemo v nenehnem poglobljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

V poslanici je poudarjeno, da je delo kot temeljni element opredeljevanja gmotnega in družbenega položaja v družbeni praksi zapostavljeno, da delo v materialni proizvodnji občutno slabše vrednotijo kot delo na drugih področjih in dejavnostih, ki so oddaljene od stroja, tovarniške dvorane ali njive. Tudi druga vprašanja, ki so bistvena za skupne življenjske razmere, delavci zunaj materialne proizvodnje občutno lažje rešujejo.

V sklepnem dokumentu opozarjajo na vzroke takšnega stanja, med katerimi so najpomembnejše počasnost in nedoslednost v razvoju samoupravljanja in uresničevanja odločilne vloge delavcev v družbeni reprodukciji, nezadostna udeležba delavcev v odločanju o delitvi dohodka in visoka inflacija, ki razvrednoti delo. Zato poudarjajo, da morajo vsi družbeni subjekti začeti ukrepe in aktivnosti, da bi te probleme odpravili.

V poslanici je navedeno stališče, da je treba gmotno in družbeno bolj vrednotiti delo delavcev, ki neposredno pri proizvodnih sredstvih ustvarjajo materialne uporabne vrednosti. Gre za temeljne nosilce proizvodnje, ki brez njihovega dela stroji stojijo in ki neposredno ustvarjajo dohodek. Tako bomo dosegli, da bomo družbeno in gmotno bolj vrednotili tisto proizvodno delo, ki je deficitarno, to pa bo prispevalo, da se bo mladina bolj odločala za proizvodnjo. Prav tako je treba bolj vrednotiti takšno delo, ki prispeva k večji produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti povečanju dohodka in družbenega bogatstva. To je lahko delo v razvojnih službah oziroma inštitutih, izobraževalnih in zdravstvenih organizacijah, delo, ki prispeva k boljšim proizvodnim rezultatom, itd.

Delegati poudarjajo, da boljšega družbenega in gmotnega vrednotenja dela ni mogoče doseči samo prek osebnih dohodkov, temveč z ustvarjanjem ugodnejših delovnih razmer, delovnega časa, hitrejšim reševanjem stanovanjskih problemov in podobnim. Zatem se zavzemajo za izpolnitev in preobrazbo sistema vzgoje in izobraževanja in za uvedbo novega odnosa do izobraževalnega dela kot temeljnega nosilca družbenoekonomskega razvoja. V poslanici opozarjajo tudi na probleme delovnih razmer in družbenega standarda kot na neločljivi del skupnega odnosa do proizvodnega in ustvarjalnega dela.

V poslanici še poudarjajo, da je akcijo treba sprožiti tako, da mora potekati usklajeno in z enako intenzivnostjo v vseh okoljih. Delavce je treba pravočasno in popolnoma seznaniti z vsebino te družbene dejavnosti in povsod določiti konkretne aktivnosti in naloge, opredeliti roke in nosilce nalog. Zlasti so opozorili na obveznost organiziranih družbenih sil, izvršnih organov in skupščin družbenopolitičnih skupnosti, poslovnih in vodilnih struktur in vseh družbenopolitičnih organizacij, zlasti ZKJ in ZSJ. Delegati priporočajo, naj poslanico in gradiva s srečanja samoupravljalcev preučijo v vseh organizacijah ZD in naj jih pošljejo delovnim telesom za pripravo kongresov in konferenc ZKJ in ZSJ.

INOVAČIJSKA DEJAVNOST V AVTOELEKTRIKI

Za nad 6 milijonov dinarjev gospodarske koristi

Eden izmed najboljših „sprehodov“ v lansko leto je pogled na inovacijsko dejavnost v novogoriški Iskri Avtoelektriki. Iz poročila, ki ga je pripravila ustrezna služba in po besedah organizatorja množične inventivne dejavnosti Vladimirja Devetaka je razvidno, da poleg množičnosti udeležbe v dajanju predlogov dosežkov, izstopajo tudi in predvsem dejanski rezultati ustvarjalnega dela. In če rezultate tega dela iz lanskega leta primerjamo z letom poprej nam pokažejo, da je narasla gospodarska korist s 515 milijonov din v letu 1980 na 610 milijonov din v lanskem letu. To pa predstavlja 18 % višjo vrednost kot leto poprej.

Sprehodimo se sedaj po temeljnih organizacijah in pogledimo, kakšno število predlogov so zaposleni prijavili.



V tovarni odlitkov v Komnu.

V tovarno malih zaganjalnikov je prispelo 12 predlogov od štirih predlagateljev. Sprejeti in uporabljeni predlogi so bili štirje, gospodarske koristi je bilo za 124 tisoč, izplačane odškodnine pa 19 tisoč. Iz naslova MID je bilo dodeljeno en dan dopusta.

Za tovarno velikih zaganjalnikov je prispelo 15 predlogov, od teh pa je komisija sprejela 12 predlogov. Gospodarska korist je bila skoraj 2,5 milijona din, izplačana odškodnina pa je znašala 232 tisoč din. Delavci predlagatelji so za to prejeli kar 15 dni dodatnega dopusta, kot to določa pravilnik o delovnih razmerjih.

V tovarni generatorjev in elektronike je 12 predlagateljev prispevalo 28 predlogov, 20 pa je bilo sprejetih in 12 že uporabljenih. Prihranek je bil preko 2 milijona, izplačana odškodnina pa 177 tisoč din. Tudi njihovi predlagatelji so dobili skupno 7 dni dopusta.

Iz tovarne delovnih sredstev je komisija za inovacije sprejela 15 predlogov in jih v letu 1981 že uporabljajo 6, pozneje pa bo uporabnih še osem. To je „povzročilo“ za preko milijon din prihranka, izplačana odškodnina pa je znašala 74 tisoč din.

Iz prijavi TOZD Inštitut je zanimivo, da je med predlogi petih predlagateljev kar 7 takih, ki so predvideni za patentno zaščito. To je vsekakor razveseljujo, ta tozda pa je tudi edini v vsej DO, ki ima predloge za patentno zaščito. Skupaj so predlagatelji prejeli 3 dni izrednega dopusta.

Iz DSSS so naslovili na Komisijo 4 predloge, ki so bili tudi sprejeti.

Inovatorji v tolminski Iskri, teh je bilo 8, so naslovili na Komisijo 18 koristnih predlogov, ki se jih 8 že uporablja, nekoliko kasneje pa bo uporabnih še ostalih 10. Predlagatelji so prejeli nekaj manj kot 8 tisoč din odškodnine.

Iz Iskre Bovec je prejela Komisija od 4 predlagateljev 12 predlogov, od (Nadaljevanje na 2. strani)

PRED IX. KONGRESOM ZKS

Uveljavljanje delegatskega sistema

Na temelju usmeritev Kardeljevih „Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja“ in Titove pobude o kolektivnem delu in odgovornosti smo se komunisti skupaj z drugimi subjektivnimi silami zavzemali za razvijanje socialističnih samoupravnih odnosov in procesov samoupravnega in političnega odločanja v pogojih pluralizma samoupravnih interesov.

Kritično smo ocenjevali bistvene vzroke razkoraka med načelno opredeljenimi in stvarnimi družbenimi odnosi. Preverjali smo delovanje institucij političnega sistema, jih dograjevali ter delovali za takšno, njihovo vlogo, ki pogloblja samoupravno in oblastno odločanje delavcev in delovnih ljudi ter občanov v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnosti ter v občini, republiki in federaciji.

Zveza komunistov se je pri tem skupno z drugimi subjektivnimi socialističnimi silami spopadala s silami in težnjami za ohranjanje ostankov tehnobirokratske vladavine. V teh razmerah se je delegatski sistem vse bolj uveljavljal kot revolucionarno orodje neposrednega odločanja delavcev in vseh delovnih ljudi oziroma občanov o vseh zadevah družbene reprodukcije kot enakopravna in demokratična možnost izražanja, soočanja in usklajevanja posamičnih in posebnih interesov v skupne in splošne interese. S temi prizadevanji so se nadalje širile in krepile odgovornosti, pravice in svobodine človeka, pa tudi demokratičnost odnosov v družbi.

V zapletenih gospodarskih in družbenih razmerah se vse bolj utrjuje spoznanje, da je učinkovito in trajno reševanje družbenih protislovij mogoče dosegati le po poti samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja ter takšnega zakonskega urejanja, ki bo vedno znova pospeševalo razvoj samoupravnih odnosov in omejevalo prakso vsiljevanja odločitev ali politiziranja interesov.

Velik del aktivnosti zveze komunistov v preteklem obdobju je bil namenjen utrjevanju položaja in vloge delavcev v združenem delu, predvsem v temeljnih organizacijah združenega dela. Ob teh prizadevanjih so delavci pomembno razvili konkretne pogoje za uresničevanje svojih samoupravnih pravic, dolžnosti in obveznosti. Povečali so svoj neposredni vpliv na razvijanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Izkušnje in na njih zgrajena nova spoznanja so delavci uspešno vgrajevali v razvoj delovanja delegacij in delegatskega odločanja. Kljub uspehom pa so prav na tem področju še mnoge slabosti, ki ovirajo hitrejšo doseganje odločilne vloge združenih delavcev v celoti odnosov v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja.

Zveza komunistov je bila vključena v razvijanje in dograjevanje občine kot samoupravne skupnosti in hkrati učinkovitejšo uveljavljanje njenih funkcij temeljne družbenopolitične skupnosti. Vzpodbudila je široko družbenopolitično aktivnost za dosledno in hitrejšo uresničevanje ustavne zamisli komunalnega sistema.

D.Ž.



V proizvodni TOZD Inaustrijska elektronika v Kostanjevici.

(k članku na 2. strani).

Delovni obiski po TOZD

TOZD SPECIALNE BATERIJE ŠENTVID PRI STIČNI

NAPORI ZA VEČJI IZVOZ

V četrtek, 11. t.m. je obisk predstavnikov DPO in KPO SOZD Iskra ter DO Zmaj veljal TOZD Specialne baterije DO Zmaj v Šentvidu pri Stični. Potem ko je direktor TOZD Specialne baterije Jože Hren pozdravil navzoče in poudaril pomen obiska, je podrobneje predstavil svojo temeljno organizacijo združenega dela Specialne baterije, ki deluje v okviru delovne organizacije Iskra Zmaj.

Povedal je, da so lani praznovali 25. obletnico svoje tovarne in, da se je v teku tega obdobja njihov proizvodni program 5 do 6-krat v celoti spremenil. Začeli so z oglenografitno proizvodnjo, pa prek galvanizacije prišli do sedanje proizvodnje specialnih baterij. Poudaril je, da se njihova proizvodnja bistveno razlikuje od proizvodnje sestrsk TOZD v Ljubljani, saj pri njih prevladuje še vedno ročno delo, ki ga tudi pogotuje specifičnost programa in majhne serije, tako za civilni kot namenski program.

Ko je govoril o številu zaposlenih, je dejal, da v TOZD združuje delo in sredstva 123 zaposlenih, izmed katerih je kar 86 žensk. Lanskoletna realizacija je bila dokaj uspešna, saj znaša njihov celotni realizirani prihodek več kot 150 milijonov dinarjev. Vendar pa je pri tem poudaril, da žal še vedno z izvozom ne dosegajo prepotrebnega uvoza, kljub temu, da jim izvoz raste z dokaj pomembnim indeksom 145 glede na leto 1980. Pri tem pa velja poudariti, da so lani realizirali vse osnovne pogodbenne obveznosti in celo nekaj poslov zunaj njih.

Tudi glede produktivnosti dela se ne morejo pritoževati, saj je njen lanski indeks znašal 119. Za letošnje leto pa načrtujejo še malo višjo rast produktivnosti kot v lanskem letu.

Direktor Jože Hren je še posebej govoril o tesni povezavi z ljubljansko

TOZD, saj poteka pri njih proizvodnja polizdelkov za Ljubljano. Pri tem je še



Med razgovori v TOZD Specialne baterije.

posebej poudaril, da so odnosi med obema TOZD v tem smislu zelo urejeni in potekajo na podlagi dohodkovnih odnosov.

Kljub temu, da so še vedno pasivni uvozniki pa načrtujejo, da bodo v tem srednjeročnem obdobju prešli iz „pasivca“ v aktivnega izvoznika, kljub temu, da je svetovni baterijski trg izredno problematičen, zelo konkurenčen, in, da je nanj zelo težko prodreti ter se tam uveljaviti, saj je trenutno na svetovnem tržišču prava poplava baterij iz Hong-Konga, Kitajske in od drugih. Kljub vsemu temu pa nameravajo že letos kar 80 % svojega uvoza (osnovne surovine za baterije morajo uvažati) pokriti z izvozom.

Po tej predstavitvi TOZD Specialne baterije je stekla beseda tudi o družbeno-politični organiziranosti ter delu družbeno-političnih organizacij v tej TOZD. Zanj je značilno, da je locirana v izrazito kmečkem okolju in, da je večina delavcev t.i.m. polproletarcev, z avtoriteto česar takoj po delu odhajajo domov. To dejstvo vsekakor otežkoča poglobljeno in bolj razvejano družbe-

Na sestanku so sodelovali:

Iz SOZD Iskra: Janez Kern, Boris Mužič, Iztok Urbanc in Miloš Pavlica, Iz DO Iskra Zmaj: Andrej Kajdiž, Marjan Mayer, Tone Orožen in Milan Jakomin. Iz TOZD Specialne baterije: Jože Hren, Matjaž Bavdež, Božidar Sever, Peter Zadel, Nada Mostar in Miro Kraševac.

Borci kritično o gospodarjenju

Pretekli teden se je v Ljubljani sestal aktiv ZB SOZD Iskra, ki je obravnaval gospodarjenje v letu 1981 s prognozo za leto 1982 ter letne konference aktivov po DO.

Pri analizi gospodarjenja v letu 1981, ki jo je podal član KPO Zoran Polič, se je aktiv ZB posebej poglobil v zaostrene pogoje gospodarjenja. Le-ti se odražajo tudi v povečanih izgubah naših TOZD, ki v nekaterih sredinah že ogrožajo socialno varnost delavcev. Zato je aktiv ZB posebej opozoril na nujnost pospešenega uvajanja dohodkovnih odnosov v SOZD Iskra.

Problemska konferenca sindikata na to temo je ustvarila dobre pogoje za akcijo vendar je bilo, po oceni aktivov, do sedaj premalo narejenega v strokovnih službah. Enotno je bilo mnenje, da bo potrebno vsaj na reševanju odnosov v svobodni menjavi dela in na področju skupnega dohodka najti boljše rešitve še v letošnjem letu.

V nadaljnji razpravi so borci opozorili na vrsto pomanjkljivosti v našem delu. Posebno je, po njihovem mnenju, zaskrbljujoče upadanje delov-

ne discipline in slabljenje odgovornosti na vseh ravneh organiziranosti.

Tudi na glasilo Iskra so imeli bolj kritične pripombe. V glasilu bi morali bolj kritično pisati o naših problemih zastojev v proizvodnji, primerih nepravilnosti ipd.

Aktiv ZB je tudi menil, da se v delavci zaradi obilice strokovnih dela, ki je pogojeno s težko gospodarsko situacijo, premalo pojavljajo delavci v neposredni proizvodnji, tudi ustvarja nepotrebna zaostrovanja.

Pri ocenjevanju poteka letne konference ZB po DO in TOZD se je aktiv opredelil, da morajo le-te izvedene najkasneje do konca marca. Na dosedanjih konferencah niso ugotovili posebnih problemov v pogledu na delo borčevskih organizacij. Poseben problem se kaže v tem, veliko borcev odhaja v zaslužni pokoj, kar povzroča težave pri evidenci tiranju novih vodstev.

Aktiv je ob koncu tudi podprl kandidaturu Janeza Kerna za predsednika KOS SOZD Iskra ter sprejel informacijo o pripravah na dan Iskra ki bo letos v Semicu.

Veliki proizvodni načrti v Industrijski elektroniki

Industrijska elektronika, TOZD Industrije elementov je lani poslovanje zaključila zelo uspešno, čeprav ji ni manjkalo težav. Ob selitvi v novo lastno tovarno so pridobili ustrezne prostore in hkrati s selitvijo so uvedli tudi nov, zahteven kooperacijski proizvodni program. Skupaj s poljsko Unitro izdelujejo znane radiokasetofone. Posel je dobro stekel in v proizvodnji so pridobili potrebne izkušnje.

Letos v kostanjeviški Iskri povečujejo fizični obseg proizvodnje kar za 55 % nasproti lanskemu letu. Predvidevajo, da bodo s tem ustvarili 135 milijonov din celotnega prihodka, kar je 56 % več kot leto prej. Ob tem bodo zaposlili le 8 novih, v glavnem strokovnih ljudi.

Močno bodo povečali izvoz, 83 %, tako v kooperaciji, kot tudi direktne. Kadrovske so dobro pripravljene in načrti temeljijo na izkušnjah zadnjih treh mesecev lani, se pravi, da nameravajo narediti toliko na mesec, kot so dosegli konec leta in še 10 % več. To je vsekakor realna ocena, oz. program, saj imajo za vse to že praktične izkušnje.

Ena izmed glavnih nalog, ki so si jih zastavili je iskanje notranjih rezerv. Pri tem mislijo predvsem na čimvišjo zasedenost vseh zmogljivosti, ki so ob uvažanju novega programa „dale od

sebe“ le del tistega, kar zmorejo. Tem računajo z izkoriščenostjo strojev in zmogljivosti in seveda s prizadevanjem no storilnostjo sodelavcev.

Letos bodo v Industrijski elektroniki zastavili tudi nekaj novih proizvodnih programov. Tako se delajo intervalno stikalo, ki je docela nov izdelek pri nas, in ki ga izdelujejo že samo za izvoz. Intervalno stikalo služi za nastavitve frekvence brisalca pri avtomobilu. Preprosto povedano to regulator, s katerim šofer nastavi hitrost, s katero brisalci brišejo steklo.

Direktor Peter Luštek pravi, da bodo v letu 1982 kar dobro kaže. S pogodbenimi so razprodali proizvodnjo že nekaj dni pred koncem junija. To pa so segleli tudi z novimi, perspektivnim programom. Tako že izdelujejo bliskavice (za signalizacijo v prometu ali za klamo), v proizvodnji bo šel tudi regulator svetlobe (zatemnilnik) za regulacijo sobne svetlobe in sicer na principu senzorja, v razvoju pa pravljajo energy box, to je v bistvu akumulator, ki ga napolni doma 220 volti, ali v avtomobilu z nižjo napetostjo in potem rabi, kjer ni izvirne energije. Namenjen je za čolne in kende in še kje.

V razvoju pripravljajo še več delov s področja industrijske elektronike, o tem pa še niso hoteli veliko povedati. Pa drugič!

F. Kol



Med razgovori v TOZD Specialne baterije.

Za nad 6 milijonov dinarjev gospodarske koristi

(Nadaljevanje s 1. strani)

teh je bilo 6 sprejetih. Gospodarska korist se giblje pri 170 tisoč din, izplačana odškodnina pa znaša nekaj več kot 23 tisoč din. Iz naslova MID je bilo dodeljeno 2 dni dopusta.

Inovatorji v tovarni Žarnic so poslali komisiji 8 predlogov, od katerih jih je komisija sprejela 7. Štirje so bili v lanskem letu že uporabljeni, trije bodo predvidoma v letošnjem letu. Prihranek znaša 110 tisoč din, izplačana odškodnina pa nekaj več kot 60 tisoč din.

In še komensko Iskro moramo omeniti, vendar je iz tega kolektiva le

en predlagatelj, prepričani pa smo, da bo tudi tu ta dejavnost pogostejše obravnavana kot v preteklem letu.

Če sedaj potegnemo kratko črto pod vse, kar smo našli, ne bo težko ugotoviti, da je v lanskem letu v povprečju oddalo 28,8 delavcev po eno prijavo, da se z največjo množičnostjo lahko pohvalijo v tovarni delovnih sredstev, v generatorjih in inštitutu, da pa je po gospodarskih prihrankih najbolj učinkovita tovarna velikih zaganjalnikov, tovarna generatorjev, DES in VT Bovec.

Marko Rakušček

DNEVNI RED

12. zasedanja Delavskega sveta SOZD Iskra, ki bo 25. 2. 1982 bo obsegal:

1. potrditev sklopov 11. zasedanja DS SOZD z dne 10. 2. 1982 in informacija o izvršitvi in izvajanju sklepov
2. predlog Letnega programa SOZD Iskra za leto 1982 za uresničevanje ciljev in obveznosti iz Samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1981-85 - poročevalca: Zoran Polič, Štefan Perčič
3. predlog pokrivanja izgub iz sredstev rezervnega sklada SOZD Iskra - poročevalci: Fabio Škopac
4. zaključki 2. strokovne konference o humanizaciji dela v SOZD Iskra z dne 28. 1. 1982 - poročevalci: Jože Štrukelj
5. vprašanja delegatov.

Predsednik DS: Jože ČEBELA

TOZD TV, PRŽAN

SEZNANJANJE S POLITIČNIM POLOŽAJEM V SVETU

V četrtek, 11. februarja, so se v tovarniški menzi na Pržanu zbrali pripadniki narodne zaščite, družbeno-politični, vodilni in vodstveni delavci Tovarne TV sprejemnikov. Znani zunanje-politični komentator Drago Košmrlj je namreč v obliki predavanja v razgovoru z udeleženci nazorno razgrnil aktualni politični položaj v svetu in še posebej Evropi. Svoje izvajanje je podkrepil s številnimi zgodovinskimi dejstvi, ki so seveda pritegnila k razpravi tudi marsikatero poslušalca. Vsekakor izredno privlačna oblika idejnopoličnega izobraževanja!

SF



S predavanja o mednarodnem položaju v TOZD TV Pržan.

POTREBE PO SODELAVCIH

Na tem mestu bomo redno objavljali vsa prosta dela in naloge v Iskri, tako za redno delo kot za sodelovanje v občasnih projektih znanstvenih in strokovnih delavcev. Prav tako bomo v skladu s 89. členom samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD objavljali sprostovoljne sodelavce, ki jim v TOZD oziroma Delovni skupnosti ne morejo zagotoviti ustreznega dela ter tiste, ki sami želijo menjati delo, bi pa radi ostali v Iskri. Objavljali bomo tudi razpise za vodilna in vodstvena dela in naloge. V glasilu, ki izhaja ob petkih bomo objavili vse potrebe, ki bodo pripadle k nam do vključno vsakega ponedeljka.

Objave zbira in ureja: Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 3, Ljubljana, Š 11, telefon 213-213, int. 21-25.

Iskra Commerce - Skupne službe

1. Opravljanje administrativno-evidenčnih del

Pogoji: 2-letna administrativna šola, Zaželeno delovne izkušnje. Predvideni OD 8.500 din.

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave z dokazili pošljite v osmih dneh na naslov: Iskra Commerce, Kadrovski sektor, Ljubljana, Topniška 58.

Seja predsedstva KOS

Delegati predsedstva konference osnovnih organizacij zveze sindikatov Avtoelektrike Nova Gorica so se zbrali prejšnjo sredo na redno, 23. zasedanje, ki so mu prisostvovali tudi predsedniki ostalih DPO, glavni direktor Peter Mivšek, njegov pomočnik Danilo Bašin, vodje nekaterih sektorjev in drugi. Čeprav je bil dnevni red izredno pomemben za vse TOZD pa se tega zasedanja niso udeležili delegati iz toliminske in kopenske Iskre — in še sreča, da zaradi te neudeležbe vsaj sklepčnost ni bila okrnjena.

Sejo je vodil predsednik KOOS Drago Novak in takoj po uvodu je predal besedo glavnemu direktorju Petru Mivšku, ki je najprej spregovoril o gospodarski problematiki v delovni organizaciji. Vsi vemo, da je v sedanjem gospodarskem trenutku prav povsod dokaj težka gospodarska situacija in tudi Avtoelektrika v tem pogledu ne izstopa. Da bi kar najbolj uspešno premostili nastale težave, je bila sprožena vrsta ukrepov, ki že prinašajo pozitivne rezultate. Eden takih ukrepov je tudi nov organizacijski predpis o točnem popisu vseh zalag reprovromaterialov v vseh tozidih, česar doslej ni bilo, vzrok temu pa so bile nekatere zaloge reprovromaterialov v skladiščih občno previsoke.

POLOŽAJ NA TRŽIŠČU

Kljub nekaterim pesimističnim govoricam, ki so prisotne v nekaterih krogih med kolektivom, da je položaj Avtoelektrike dokaj „črn“, pa temu vsekakor ni tako. To lahko podkrepimo s podatkom, da se Avtoelektriki odpirajo lepe možnosti za prodor na zahteven trg Združenih držav Amerike (nekateri izdelki iz te delovne organizacije se že vrtijo na njihovih preizkusnih napravah), še bolj razveseljiva pa je novica, ki pa skorajda ni več novica, da so bili pogovori predstavnikov Avtoelektrike s predstavniki dežel v razvoju obetajoči in po zagotovilih teh, si želi tudi njihov trg izdelkov iz programa Avtoelektrike. Naj vas spomnimo ob tem, da smo o obiskih predstavnikov iz tujine pisali v zadnjih številkah našega glasila!

Seveda je poleg tega vspodbudno tudi to, da teče široko zastavljena akcija z domačimi kupci za prispevek plačila določene devizne stimulacije za izdelke, ki gredo iz Avtoelektrike in njihova vozila. In ob tem že lahko povemo, da se kažejo določena pozitivna pričakovanja, predvsem pri kupcih izdelkov za gospodarska vozila. Veliko besed je glavni direktor namesto tudi nabavi reprovromaterialov. Tudi

na tem področju se dosedanja kritična situacija bistveno izboljšuje, vsaj tako je po besedah Mivške pokazala detajlna analiza nabave.

PONOVITEV REFERENDUMA

V naslednji točki dnevnega reda so se delegati „spoprijeli“ z neuspešnim referendumom. V lanskem novembru je namreč potekal v vseh 10 tozidih in DSSS referendum, na katerem bi morali sprejeti samoupravne splošne akte o delitvi osebnih dohodkov. Medtem, ko so ta sporazum v tozidih s sedežem izven delovne organizacije delavci sprejeli, pa v „dvoriščnih“ tozidih iz treh poglobitvenih razlogov ta referendum ni uspel. Ti vzroki so: — za čas čakanja na delo v tozidu ali DSSS, ko ni rednega dela, je doslej pripadalo delavcu nadomestilo OD v višini 100 % povprečnega OD, predlagano pa je bilo 90 %; — za čas čakanja na delo doma, je doslej pripadalo delavcem nadomestilo OD v višini 80 % povprečnega OD, predlagano pa je bilo zmanjšanje za 10 % — povprečno preseganje norm ostane isto kot doslej in ne kot je bilo predlagano, dosedanje povprečje iz lanskega

avgusta. Torej ostane isto kot doslej, pri čakanju na redno delo 100 %, pri čakanju na delo doma 80 % in s takimi predlogi bo tudi ponovitev referenduma.

Predsedstvo je ugotovilo, da je sedanj način informiranja delavcev bistveno boljši kot pred prvim referendumom in da je tudi klima po zaslugi vseh DPO in vodstvih ter vodilnih delavcev taka, da se referendum lahko ponovi. Take zahteve pa prihajajo tudi s strani delavcev iz tozidov, kjer referendum ni uspel. Tako bo referendum ponovljen prve dni marca, zatem pa bodo glasovali tudi o samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah in merilih o oblikovanju in delitvi sredstev za skupno porabo.

V nadaljevanju seje so predlagali tudi aktivnosti, ki potekajo v zvezi z izvedbo občinskih zborov OOS ter priprave na konstitutivno sejo KOOS. Podali so tudi predlog možnih kandidatov za delegate v DS SOZD ISKRA in samoupravni nadzor. Pravtako so soglašali naj bi staršem, ki imajo težje duševno in telesno prizadete otroke dodelili 7 dni letno izredno plačane odsotnosti z dela — izredno plačan dopust.

Hkrati je predsedstvo ugodno sprejelo predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za ureditev spomenika in grobnice padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja v času vojne na Trnovem nad Novo Gorico. Tako naj bi vsak zaposlen (velja le za zaposlene v Novi Gorici) prispeval iz splošnega dela sklada skupne porabe po 100 din za letošnje leto in 100 din v letu 1983.

Marko Rakušček

Z ZASEDANJA DELAVSKEGA SVETA DO KIBERNETIKA

Plan za leto 1982 sprejet

Delegati so na drugem zasedanju delavskega sveta DO Iskra Kibernetika 12. februarja v Kranju izvolili svoje izvršilne organe, imenovali odbor za obveščanje, sprejeli tudi letni delovni program delavskega sveta in razpisali volitve članov odbora samoupravne delavske kontrole delovne organizacije in skupne disciplinske komisije. Med pomembnimi točkami je bila tudi obravnava in sprejem letnega programa izvajanja srednjeročnega plana DO Kibernetika v letošnjem letu.

Na predlog družbenopolitičnih organizacij so delegati izvolili člane izvršilnih organov delavskega sveta DO Kibernetika, in sicer člane poslovnega odbora, odbora za gospodarjenje, odbora za sistem delitve osebnih dohodkov, odbora za kadrovske zadeve in družbeni standard ter

komiteja za splošni ljudski odpor in družbeno samozagotitev.

V nadaljevanju seje je Nace Pavlin delegate seznanil s predlogom okvirnega programa dela delavskega sveta DO Kibernetika v letošnjem letu. Govoril je tudi o pravicah in obveznostih delavskega sveta. Delegati so predlog programa, po katerem naj bi letos imeli pet zasedanj in po potrebi več izrednih sej, soglasno sprejeli.

Plan delovne organizacije za letošnje leto je izčrpan predstavil Stefan Perčič, nakar je v.d. glavnega direktorja Ivan Cvar ocenil poslovanje Iskre, Elektromehanike v lanskem letu, razmere, v katerih začnemo letošnje poslovno leto ter poudaril ključne naloge letošnjega programa izvajanja srednjeročnega plana. Pomembne so predvsem naloge za povečanje izvoza, ki naj bi ga DO Kibernetika po možnosti celo presegla. Zahvalil se je tudi delavcem službe za gospodarjenje, ki so pripravili plan in ukrepe, ki naj zagotovijo njegovo uresničitev.

Na predlog poslovnega odbora so delegati sprejeli sklepe v zvezi z delom po sistemu gibljivega delovnega časa. V Elektromehaniki smo pred dvema letoma pričeli postopno uvajati gibljivi delovni čas, kar je bil nov

korak k humanizaciji dela. V pravilni ke o delovnih razmerjih smo zapisali, da bomo uvajali gibljivi delovni čas, kjer je to smiselno in možno. V njih smo navedli tudi osnovno časovno razporeditev dela v tem sistemu na t.i.m. dovoljeni in obvezni delovni čas.

V predlogu za spremembo omenjenega razporeditve je navedeno, da na gibljivi delovni čas gledamo s poudarjenim motivom ugodnosti in pravic, manj pa upoštevamo obveznosti, ki jih dodatno dobi delavec v sistemu gibljivega delovnega časa. Sistem smo uvedli tudi tam, kjer zanj ni ali so le majhni pogoji npr. na tekočih trakovih in medsebojno odvisnih delovnih procesih. Prav tako nam ni uspelo v zadostni meri uveljaviti usklajevalne

Izmena	Dovoljeni delovni čas	Obvezni delovni čas
prva	6.00 — 17.00	7.30 — 13.00
druga	13.30 — 22.30	15.00 — 21.00
tretja	21.30 — 6.30	22.30 — 4.30

Hkrati veljajo tudi sklepi v zvezi z odgovornostjo vodij dela, ki morajo organizirati delovni proces. Le-ta mora potekati nemoteno ne glede na to, da njegovi izvajalci delajo po sistemu GDC. Neposredno vodenje delovnega procesa mora biti zagotovljeno za celotni dovoljeni delovni čas in ne le za obvezni delovni čas. Kjer to ni mogoče, uvedba GDC ni bila premišljena, v takih primerih je treba zopet uvesti statičen delovni čas. Zapustitev dela (delovnega mesta) je tudi izven obveznega delovnega časa mogoča le z odobritvijo neposredno nadrejenega vodje dela. Vodje imajo pravico in dolžnost, da v dovoljenem delovnem času določajo delavcem razpored dela glede na potrebe. Poostriži je treba kontrolo prihodov na delo in izhodov,

funkcije vodij dela in organizatorjev proizvodnega procesa, saj se moramo zavedati, da sistem GDC prav tem nalaga dodatne obveznosti in odgovornost.

Razporeditev delovnega časa sloni na zahtevi, da mora kot eden izmed elementov tehnologije delovnega in poslovnega procesa kot celote, prispevati k večji storilnosti dela in s tem k večjemu dohodku na zaposlenega. Čas, v katerem živimo, je za to zadosten komentar. Naše obnašanje pa pogosto ni vodilo v to smer. Zato je delavski svet sprejel sklepe v zvezi z delom in gibljivim delovnim časom.

Od 1. marca dalje prične veljati naslednja časovna razporeditev dela po sistemu GDC:

in sicer neposredno v delovnih okoljih in v vratarski službi. Dosledno je treba izvajati določilo, da so v obveznem delovnem času prihodi na delo in izhodi dovoljeni samo z dovolilnico. Proti kršilcem teh pravil je treba hitro, dosledno in učinkovito ukrepati. Poslovodni delavci in vodje dela so osebno odgovorni za stanje v zvezi z gibljivim delovnim časom.

V bodoče naj delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti vsaj enkrat letno proučijo problematiko izvajanja sistema GDC, predvsem z vidika, kako konkretno izvajanje vpliva na potek dela. Pri Izvajanju sprejetih sklepov je potrebna podpora samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in poslovnih organov.

Alojz Boc

Trgovski potniki o prodaji baterij

Premajhna izbira baterij, nepravčasne dobave, spremenljiva kakovost, nepravčasno izplačani super rabati in še marsikaj, so bili v minulem letu glavni problemi, s katerimi so se srečevali pri prodaji Iskrinih baterij trgovski potniki Iskre Commerce. Na te pomankljivosti so opozorili na sestanku konec prejšnjega tedna v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani.

Sestanek sta organizirali temeljni organizaciji Prodaja in Marketing v Iskre Commerce, poleg trgovskih potnikov pa so se ga udeležili tudi predstavniki Iskrine delovne organizacije Zmaj. Namen tega srečanja je bil predvsem preučiti, kako smo lani prodajali Zmajeve baterije, ob enem pa so si načrtali naloge za leto in v

prihodnje. Ljubljanskega dogovora se je udeležilo 19 trgovskih potnikov, ki po vsej Jugoslaviji prodajajo naše baterije.

Zmaj si je lani načrtal prodajo v višini 430 milijonov dinarjev. Zaradi že naštetih, pa tudi drugih problemov, so plan uresnili le 88-odstotno, to je v višini 378 milijonov dinarjev. Največji kupec Iskrinih baterij je Slovenija, takoj za njo pa Beograd z bližnjo okolico. Precej baterij prodamo tudi v Makedoniji in ožji Srbiji, mnogo manj pa na Hrvaškem, zaradi konkurence Croatie, ter v Črni gori in BiH.

Zmaj si je za leto načrtal prodajo v višini 400 milijonov dinarjev. V tem kolektivu so preučili, da jim bo plan uspelo uresničiti, pri čemer poudarjajo, da je veliko odvisno tudi od trženja samega, torej od prizadevnosti trgovskih potnikov.

L. D.



Trgovski potniki o prodaji baterij.

Temelji razvoja sistema samoupravnega obveščanja v DO Telematika

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Preglejmo nekatere ugodne in neugodne zlastnosti na področju dosedanjega razvoja samoupravnega obveščanja v okviru delovne organizacije Elektromehanike, ki so nas zadnje pravzaprav pripeljale do postavitev in ustreznih normativne ureditve sistema.

Spomnimo se obdobja izpred let, ko smo na podlagi takrat aktualnih družbenopolitičnih stališč začeli s kampanjsko govorjo za samoupravno obveščanje. Neodgovorno in brez ustreznih strokovnih pomoči smo naloge razvoja sistema samoupravnega obveščanja zložili na pleča družbenopolitičnih delavcev iz vrst komunistov, sindikata in mladine.

Parole v stilu „vsi smo novinarji“ naj bi ustvarile vzdušje, v katerem naj bi informatorji rasli kot gobe po dežju. Na nikakršnih temeljih sloneč optimizem je seveda kmalu izpadel. Veliko Iskrinega navdušenja različnih nosilcev obveščanja je šlo v nič. Enuzilazem na volonterjskih osnovah, brez ustreznih strokovnih podkovanosti in brez

potrebnih tehnično materialnih sredstev, pač ne more v nedogled eksistirati. Še posebej, če rezultati dela, pogojeni prav z opisanimi izhodišči in pogoji, vzbujajo prej pomilovanje in posmeh kot pohvalo. Iz zdravih in legalnih, družbenopolitičnih stališč porojeno navdušenje seveda ni ugasnilo, vsaj povsod ne. Nekje se je iz obupa spričo neuspeha sprevrglo v radikalizem in konflikt. V bolj zdravih okoljih se je otrslo začetniških nerodnosti in ubralo vse bolj prave poti. Nikjer te poti niso bile lahke, toda take so celo prinašale temveč izkušnje. V marsikateri sredini je obveščanje po prvih ugodnih rezultatih našlo vse močnejšo podporo. Vanj se je začelo vključevati vse več delavcev iz družbenopolitičnih, samoupravnih in poslovnih sredin.

Oglasne deske v temeljnih organizacijah so postajale vse bolj urejene, na njih so se vse bolj redno začeli izmenjavati zapisniki z različnih sej samoupravnih in družbenopolitičnih organov. Toda še vedno so bili

delavci seznanjeni le predvsem s sklepi svojih delegatov, manj pa so vedeli o problematiki iz življenja in dela svoje temeljne in delovne organizacije, na podlagi katere so ti sklepi nastajali. Težko so spremljali samoupravna dogovarjanja in sporazumevanja, še težje so se objektivno odločali, kadar je šlo za njihove tako imenovane neodtujljive pravice, o katerih se odloča s pomočjo različnih oblik osebnega izrekanja.

Informacijsko sliko so poskušala dopolniti različna glasila in bilteni, ki so ponekod postala izredno priljubljena oblika obveščanja. Končno je bilo vsakemu delavcu omogočeno, da je informacijo odnesel domov, jo tam v miru in zbrano prebral ter si o njeni vsebini (morda tudi s pomočjo posveta z ožjim družinskim članom ali prijateljem) ustvaril stališče do njene vsebine. Z glasili temeljnih organizacij je bila ustvarjena pomembna možnost za nastajanje povratnih informacij v sistemu obveščanja. Delavci so se v problematiko svoje temeljne organizacije začeli vključevati bolj kvalificirano. Začeli so postavljati izvirna vprašanja in včasih ponudili presenetljivo konstruktivne predloge za reševanje problemov.

Uporabljene so bile še nekatere druge oblike obveščanja (v TOZD TEA so mladinci organizirali celo knjižnico s pretežno strokovno družbenopolitično literaturo), toda optimalnih rezultatov obveščanja le ni

bilo, pa čeprav je bilo to obveščanje po svojem načinu in vsebini vse bolj samoupravno (zlasti v TOZD TEA, iz katere izkušnje v tem delu pisanja predvsem izhajajo).

Naštel bom nekaj razlogov, ki so onemogočali kontinuiran in enakomeren razvoj samoupravnega obveščanja v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb Elektromehanike. Prvi razlog je ta, da sistem ni bil strokovno oblikovan in organizirano voden, saj je na podlagi objektivnih potreb nastal povsem spontano. Bil je sicer inspiriran z družbenopolitičnimi izhodišči, toda njegov razvoj in obstanek je bil imel marsikatero stihlisko prvinjo. Področje obveščanja v DO oz. TOZD in DSSS ni bilo normativno urejeno, če seveda ne omenjam tistih nekaj obveznih členov o obveščanju v statutih DO, TOZD in DSSS.

Naloge in pravice nosilcev obveščanja niso bile nikjer opredeljene. Nastajanje informacij je bilo torej odvisno od dobre volje posameznikov — nosilcev obveščanja bodisi po strokovni ali družbenopolitični zadolžitvi. V nekaterih okoljih je bilo to dobre volje več, v drugih manj, in tako so se pojavile ekstremne razlike v stopnji razvisti samoupravnega obveščanja. Medtem, ko je ena TOZD že več let izdajala uspešno glasilo, so se v drugi začeli dogovarjati o tem, da bi vse zapisnike veljalo obešati na oglasne deske. In podobno. Pa še druga plat medalje. Medtem, ko se je prva TOZD

ukvarjala z nezakonito dejavnostjo (kajti izdajanje kakršnihkoli tiskanih materialov brez urejene samoupravno sprejete normativne podlage je nelegalno), je bila druga vsaj brez grehov...

V tem, še vedno uvodnem razmišljanju, se ne nameravam spuščati v podrobnosti, ki so bile vzrok, da obveščanje v nekdanji Elektromehaniki ni v celoti izpolnilo svojega namena. Predstavil bom le eno samo bistveno posledico neurejenega in nepopolnega samoupravnega obveščanja. Neurejen splet informacij ponuja izkrivljeno, varljivo sliko stanja in dogajanja v samoupravnem okolju. Če ni informacij, moramo računati s pasivnostjo samoupravljalcev, če informacije ponudimo po prostem preudarku ali svojem tistodnevem počutju, pa bomo povzročili zmedo v njihovih vrstah. Vedeti moramo, da informacija aktivira in mobilizira k dogajanju. Prav tako se moramo zavedati, da obstajajo negativne sile, ki z informacijami tudi manipulirajo.

Prav zato je na področju obveščanja treba napraviti red. S strokovnim osnovanjem in samoupravno potrditvijo sistema samoupravnega obveščanja smo v Elektromehaniki že postavili osnove za to. Ta dogodek je sovpadel s sprejetjem aktualnih družbenopolitičnih stališč do področja samoupravnega obveščanja v združenem delu. Preden predstavimo naš sistem, je prav, da se najprej seznanimo z njimi.

(Se nadaljuje)

Važno je sklepe tudi realizirati

Že v predprejšnji številki smo obširno pisali o drugi strokovni konferenci, ki jo je pripravil odbor za varstvo pri delu in humanizacijo dela. Zaradi dokajšnje odmevnosti konference smo prosili za pogovor Petra Polaka iz Kranjske Telematike. Peter Polak je zanimiv mož. Kot strojni inženir in politolog se pogloblja z vso strokovnostjo prav v področje humanizacije dela.

„Predvsem je zanimivo,“ nam je dejal Peter Polak, „da v Iskri vlada vse večje zanimanje za področje humanizacije dela. To področje je gotovo ne le zanimivo, ampak tudi koristno, saj od človekovega zadovoljstva in s tem od delavčevega elana v mnogočem zavisi realizacija tako manjših, kot strateških načrtov.“

Že v debati po konferenci je bilo videti, da se v Iskri lotevamo tako teoretično kot tudi praktično dveh velikih sklopov vprašanj.

Prvi sklop humanosti, recimo rajši slovensko človečnosti dela, je na konferenci obravnavala naša delovna okolja, tehniko in tehnologijo dela, delovne razmere, kadrovska, organizacijska in vprašanja družbenega standarda. Torej gre za sklop vprašanj o življenjskih pogojih, ki se zrealizirajo pri delu.

Drugi sklop vprašanj pa konkretnizira delo na področju popraviljanja „napak“, ki jih nujno prinaša prvi sklop. Tu gre namreč za docela konkretnega delavca ali delavce v konkretni delavnici pri stroju, ali na traku. Odgovori na vprašanja, če so ti konkretni pogoji človeški in s tem ustrezni delavcu, realizirani, je tudi odgovor na vprašanje dobrih delovnih pogojev. Kajti samo konkretne rešitve prinašajo tiste sadove, za katere se zavzemajo strokovnjaki varstva pri delu in seveda vsa naša samoupravna družba.

Ker je problematika humanizacije dela zelo strokovna in zato tudi včasih laikom malce nepristopna, je velika nevarnost, da bi ostalo le pri konferencah in zaključkih. To pa bi pomenilo, da ne izboljšujemo delovnih pogojev, kar bi utegnilo imeti zelo daljnosežne posledice. Nevarno je namreč, da bi se zazibali v mnenju, da

v Iskri nasplošno težkih delovnih pogojev ni. Zavedati se moramo namreč, da je delo v elektronski industriji zelo statično, sedeče in to lahko povzroča velike deformacije človeka še po daljšem obdobju.

Peter Polak meni, da bo druga konferenca veliko doprinesla pri razširjanju dejavnosti humanizacije dela. Že to, da se strokovni in vodilni ljudje živahno zanimajo za humanizacijo dela in delovnih razmer, je velika pridobitev. Ena največjih napak pri dejavnosti humanizacije je prav nepovezanost dela na različnih ravneh. Prizadevanja za „počlovečenje“ morajo biti vsajena na vseh ravneh, od TOZD prek DO do celotne SOZD Iskra. Humanizacija dela mora biti vključena že v poslovne odločitve in to od najmanjših pa tja do strateških odločitev Iskriine proizvodnje in poslovanja.

Morda je kar malce simptomatično, da je bila ena zadnjih sej odbora za varstvo pri delu zelo slabo obiskana. Na tej seji naj bi pretresli, koliko sadov je prinesla prva konferenca in kakšni so konkretni rezultati pri realizaciji sklepov prve konference. Že po tem lahko sklepamo, da je na področju varstva pri delu in s tem tudi pri humanizaciji dela narejenega še vedno premalo.

Vendar pa lahko rečemo, da se tudi v Iskri področje humanizacije dela premika na bolje. Že dejstvo, da je vse več zaposlenih kvalificiranih ljudi, ki to področje upravljajo, strokovno usposobljenih in s tem imajo tudi vpliv na realizacijo zastavljenih nalog.

Inženirja in politologa Petra Polaka smo vprašali tudi, kaj meni o humanosti dela v Iskri, če jo primerja z ostalo slovensko in jugoslovansko industrijo. Pričakovali smo seveda nekaj pohvale na račun humanosti dela v Iskri. Peter Polak pa meni, da smo v Iskri sicer že zaradi specifičnosti našega dela malo na boljšem pred drugo, zlasti težko industrijo. Vendar meni, da smo naredili še zdaleč premalo in bo treba v bodoče temu vprašanju posvetiti več pozornosti in zlasti konkretno uresničiti sklepe druge konference o humanizaciji dela. „Konferenca sama po sebi in dobri, strokovno pripravljene sklepi pomenijo še napotilo, njihova realizacija pa bo pomenila uspehe.“ Tako je zaključil Peter Polak.

KF

Zaključki 2. konference o humanizaciji dela

I. Udeleženci 2. strokovne konference pojmujemo humanizacijo dela kot celoto idej o položaju človeka pri delu, o spremenjanju oz. izboljševanju tega položaja in kot celoto postopkov za praktično dejavnost. Končni cilj te praktične dejavnosti ni več le čim manj poškodb pri delu in čim manj zdravstvenih okvar zaradi dela, temveč tudi zagotavljanje moralne integritete delavcev v združenem delu.

Delavcem Iskre humanizacija dela pomeni tako napredek pri ustvarjanju delovnih pogojev na tehnološko tehničnem področju, kot tudi uspešnost pri reševanju posameznih delavcev ali skupin delavcev z zoženo delovno sposobnostjo.

V vseh delih SOZD Iskra so možne pobude za pospešeno humanizacijsko usmeritev. Konkretna dejavnost pa je še vedno premalo sistematična, humanizacijska prizadevanja so le izjemoma vrasčena v samoupravne oz. poslovne odločitve. Interesi delavcev so glede pospeševanja humanizacije dela še dokaj neizoblikovani, njihova stališča pa v veliki meri še neizostrena.

V sedanjih fazi razvoja SOZD Iskra in zaostrenih pogojih gospodarjenja je nujno, da humanizacijska usmeritev postane ena njenih pomembnih usmeritev.

Ker v Iskri humanizacijsko usmeritev najbolj izrazito povezujejo z dejavnostjo varstva pri delu je nujno, da delavci na področju varstva pri delu skupaj s sindikatom prevzamejo vlogo spodbujevalca in vsklajevalca teh prizadevanj.

II. Udeleženci 2. strokovne konference smo v zvezi z obravnavano problematiko humanizacije dela sprejeli naslednja stališča in usmeritve:

1. Službe za varstvo pri delu v delovnih organizacijah naj postopoma vključujejo v svoj delokrog vsklaje-

vanje in spodbujanje celovite humanizacijske usmeritve. Kot pripomoček za uspešno izvajanje te naloge naj služijo poznani ergonomski principi, timsko delo, tehniško planiranje, informacijski sistem, spoznanja moderne organizacije dela in izobraževanja ob delu ter drugo.

2. V humanizacijsko usmeritev naj se poleg že dokaj znanih in delno že uveljavljenih tehničnih, zdravstvenih in socialnih vidikov bolj vključujejo še psihološki, sociološki in organizacijski vidiki dela.

3. Do sredine 1. 1982 naj v delovnih organizacijah sprejmejo srednjeročno usmerjanje akcijske programe najpomembnejših nalog za konkretno uveljavitev humanizacijske usmeritve. Strokovne podlage akcijskih programov morajo pripraviti službe za varstvo pri delu v sodelovanju s sindikatom.

4. V programih za konkretno uveljavitev humanizacijske usmeritve je treba razvijati poleg t.i. modelnih rešitev tudi individualen pristop k posameznemu delavcu.

5. V delovnih organizacijah naj organizirajo učinkovit sistem predhodnega varstva (t.i. predhodni postopek), ki bo vse nosilce nalog v posameznih fazah postopka (od zamisli do začetka obratovanja delovne priprave oz. uporabe objekta) povezoval in obvezoval, da bodo pri svojih nalogah polno vključevali ukrepe varstva pri delu in principe humanizacije dela.

6. V razvojnih in konstrukcijskih oddelkih ter tehnoloških službah delovnih organizacij je treba spodbuditi organizirano inovacijsko dejavnost za izdelovanje mehaniziranih delovnih priprav in oblikovanje takih tehnoloških postopkov, ki bodo poleg višje produktivnosti zmanjševali nevarnosti

in škodjive obremenitve delavcev pri delu.

7. V vseh sredinah SOZD Iskra moramo zagotoviti učinkovitejšo reševanje problemov delavcev z zoženo delovno sposobnostjo, posebno tam, kjer njihovo število narašča.

8. V posameznih temeljnih organizacijah oz. njihovih organizacijskih enotah, kjer obstajajo minimalni pogoji, je treba uvajati programirane rekreacijske odmore, ki lahko pomembno vplivajo na biološko in psihosocialno ravnotežje delavcev in s tem posredno ustvarjajo pogoje za višjo produktivnost dela.

9. Pri izpopolnjevanju sistema nagrajevanja po delu je treba vgrajevati takšne časovne in druge normative, ki ne bodo krnili delavcem fizične in moralne celovitosti.

III. 1. Zaključki konference bodo dani DS SOZD v potrditev.

2. Odbor za varstvo pri delu in humanizacijo dela bo v skladu s svojimi nalogami na temelju teh zaključkov, v roku dveh mesecev, pripravil program svoje aktivnosti in določil konkretne naloge z nosilci nalog in roki za izvedbo nalog.

Komisija za zaključke: Peter Polak, Jože Volarič, Jože Golob

Iskrin servis na beograjskem sejmišču

„Ne, ne gre za ‚Veliko seobo Srba‘ pač pa Slovenci na veliko selijo Srbe sem pa tja po Beogradu,“ sta v šali dejala dosedanja in novi vodja Iskrinega servisnega obrata v Beogradu Žarko Batar in Jovan Radmičević. Tako hudo verjetno le ni, res pa je, da skuša Iskra v Beogradu z razno raznimi selitvami, pa najemanje novih prostorov, adaptacijami in še marsičem reševati problem prostorov.

Iskra ima zdaj v Beogradu servis na 3 lokacijah – v ulici Vojvode Stepe 26 servisiramo zdaj električna ročna orodja, na Bulevarju revolucije 259 vse široko-potrošne izdelke, v novih najetih prostorih v hali I beograjskega sejmišča pa vzdržujemo tako imenovano profesionalno. Novi naslov tega servisa je torej servis Iskra Commerce, Vojvode Mišića 14 Hala I/ Beograjski sejem, Beograd.

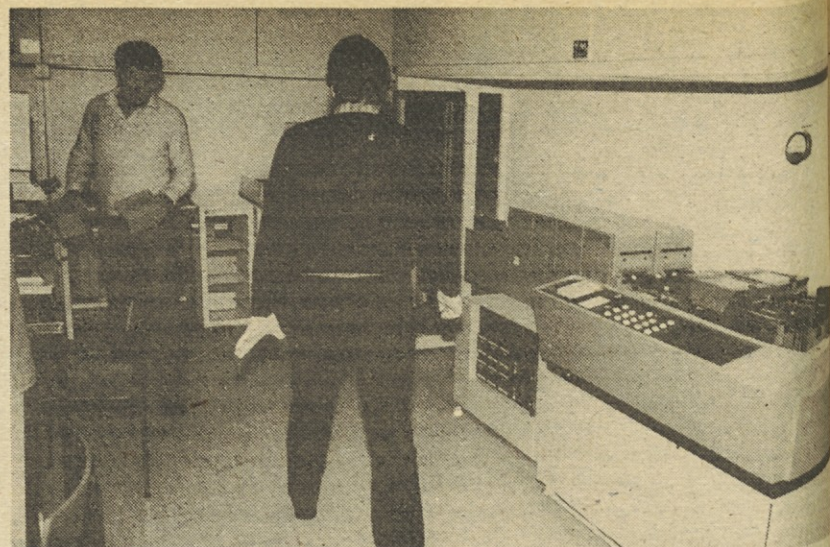
V Beogradu je Iskra dosedaj servisirala veliko večino profesionalne tehnike nedaleč od Beograjskega sejmišča – na Vojvode Mišića 12. To poslojpe je imela v najemu, s tem, da ga je urenila in plačevala precej visoko najemnino. V njem je bil servis dobrih 5 let.

Ta lokacija nikakor ni ustrezala. Hiša je bila izredno dotrajana in so bila potrebna precejšnja sredstva za adaptacijo, nadalje so bili stropi izredno visoki in prostora ni in ni bilo moč ogreti, v hujših nalivih pa je puščala tudi streha. Za lastnike Iskrinih izdelkov, ki so potrebovali popravilo, pa je bila ta lokacija povrh tega izredno neprimerna. Med glavno cesto in servisom poteka namreč glavna železniška proga, tako da je bila cesta čez njo odprta na dan le nekaj ur. Ob nekdanjem servisu tudi ni bilo parkirnih prostorov in še bi lahko naštevali.

Prav tako najemni prostori v Hali I Beograjskega sejmišča so povsem nekaj drugega. Sobe so v pritličju, vse so svetle, ogrevane, urejene imajo tudi sanitarije, garderobe pa tudi posebno sobo za malico.

„Za enkrat imamo vse, kar si lahko le želimo“, poudarjajo Iskrini serviserji profesionalne tehnike. „Tudi najemnina za te prostore je dosti manjša kot v prejšnjem ‚hlevu‘ vsekakor pa tudi ti prostori niso dokončna rešitev prostorskega problema Iskrinega servisnega obrata v Beogradu.“

L. D.



Maskiranje mikrovezij v Mikroelektroniki.

MIKROELEKTRONIKA

Tudi za standard je treba poskrbeti

Zahtevna mikroelektronska tehnologija zahteva že v proizvodnji in pri razvoju ter raziskavah nekatere posebne pogoje. V proizvodnji je zlasti važna mikroklima, stalna temperatura, vlažnost in čistost zraka. Poleg teh delovnih pogojev pa je potrebno še marsikaj narediti za družbeni in osebni standard zaposlenih v Mikroelektroniki.

Prva stvar, ki nam „normalnim“ delavcem pade v oči v Mikroelektroniki je stroga prepoved kajenja v vseh prostorih, razen v kafilnici. Že to je za „tobakarje“ kar resna in težka zahteva. Poleg tega zahtevajo posebno „razpraševanje“ ob vhodu v proizvodnjo. Nato moraš obleči posebno haljo, kapo in obuti čez čevlje posebno, čisto prevleko. Tako so obiskovalci in delavci v proizvodnji bolj podobni kirurgom v operacijskih sobah, kot pa običajnim delavcem v proizvodnji.

Vsa delovna in tehnološka disciplina je potrebna zaradi izredne občutljivosti mikrovezij za vsak, še tako majhen, čeprav mikroskopski „tujek“. Malo za šalo, malo zares je dejal direktor Dušan Pirc, da se mikrovezje med procesiranjem lahko pokvari, če kdo kihne vanj.

Zato imajo pri delu poseben režim. Zaradi natančnega dela in stalne na-

petosti imajo ob pol osmih 15 minut odmor, da gredo na trenutek svežega zraka, lahko pa spijejo tudi mrzlo ali toplo (brezalkoholno) pijačo iz avtomata. V tej posebni klimi je sorazmerno suho in je človek pijače potreben. V avtomat vrže dinar, pa že priteče kava, ali kakav, sok ali čaj. V odmoru je možno pokaditi v govorilnici. Kjer se da poklepetati, na razpolago pa tudi časopisi in revije. Ob 9. je malica opoldne pa spet kratek odmor.

Že letos bodo dobili svojo menzino, kjer bodo razdelili hrano, ki jo bo vozil Invest servis, zdaj pa hodijo s malico v sosednje Ferite. Imajo seveda urejene prevoze na delo in z dela avtobusi, kot vsi ostali v Stegnah.

Imajo tudi nekaj lastnih, kadrovske stanovanj. Morali so jih kupiti, ker je pogostokrat nujno ponuditi stanovanje, če hočejo dobiti strokovnjake. Sploh so stanovanja velika vprašanja. Lahko bi dobili še precej strokovnjakov, če bi jim lahko ponudili stanovanja. Ker pa namenski sredstev ni v ta namen, je trenutno težko kaj obljubiti. Zato še posebno pazijo, da zaposlujejo ljudi, ki imajo urejena stanovanjska vprašanja.

Tu bo morala Iskra solidarnost narediti še več, pravtako širša družbeno skupnost, saj gre tu za strateški projekt, pomemben ne le za Iskro, ampak za vso našo družbo.

Komunisti in obveščanje

V Iskri Kibernetiki v Kranju smo v programe samoupravne in družbenopolitične dejavnosti zapisali več pomembnih nalog, ki jih bomo morali opraviti v prvih mesecih letošnjega leta. Mednje sodijo razne aktivnosti v zvezi z opravljenimi organizacijskimi spremembami, nenehna prizadevanja za redno oskrbo proizvodnje z domačim in uvoznim repromaterialom, priprave na volitve, obravnave zaključnega računa za preteklo leto in druge.

Vzporedno z omenjenimi pa imajo družbenopolitične organizacije še dodatne naloge. Vse se pospešeno pripravljajo na republiške in zvezne kongrese Zveze komunistov, sindikatov in mladine. V pripravah na omenjene kongrese imajo zahtevno nalogo tudi sredstva javnega obveščanja in glasila v združenem delu. Na Gorenjskem smo te naloge opredelili že na lanskem posvetu, ki ga je pripravil Medobčinski svet ZKS za Gorenjsko.

Skladno s programom predkongresnih aktivnosti komunistov v regiji in občini smo v DO Iskra Kibernetika povabili k sodelovanju sekretarje osnovnih organizacij Zveze komunistov. Skupaj z njihovo pomočjo smo želeli sproti spremljati njihove akcije, obravnave in druge pomembne aktivnosti pred 9. kongresom ZKS.

Odziv je kljub našim pričakovanjem skromen. Ne bi bilo prav, da molk odgovornih nosilcev informiranja v osnovnih organizacijah Zveze komunistov ostane brez kritike! Naš cilj je takle: doseči je treba sproti obveščanje delovnih ljudi in občanov

o delovanju naših družbenopolitičnih organizacij. To pa pomeni, da morajo te organizacije delovati tudi na področju obveščanja. Sedanje stanje ne opozarja, da v posameznih vodstvih organizacijah še niso povsem doumeli svojega položaja in vloge v sistemu socialističnega samoupravljanja.

Zveza komunistov mora med ljudmi razčlenjevati in analizirati mora probleme, kot je dejal tovarš Edvard Kardelj, s katerimi se ubadajo, o ljudi se mora učiti, prisluhniti njihovim predlogom in pobudam in pokazati mora ljudem širše vidike problemov, celoto interesov in jih usmerjati skladno z družbenim interesom. To seveda ne velja samo za Zvezo komunistov, temveč vse družbenopolitične organizacije. Vedno moramo, da je obveščanje izredno močan dejavnik stabilnosti naših družbe in, da je obveščeno množica ogromna politična sila, ki mnogo pomaga k trdnosti našega celotnega političnega sistema.

Zato si morajo tudi komunisti prizadevati, da prek sredstev obveščanja in z drugimi oblikami delovanja razlagajo delavcem in občanom sprejete ukrepe.

Danes objavljamo edini prispevek poteku predkongresnih aktivnosti, nam ga je posredoval Miro Zelnik. Tem seveda ne dvomimo o živahni samoupravni in družbenopolitični aktivnosti v ostalih organizacijah. Naslednjih številkah želimo zabeležiti tudi njihove prispevke. Predkongresno obdobje namreč ni pomembno le za člane Zveze komunistov, temveč za vse delovne ljudi in občane, predvsem pa za mlade.

Pričakujemo, da bodo naše kritične in spodbudne besede padle na plodna tla.

Alojz B.



V pritličnih prostorih te hala je Iskrin servis.

Mejnik v sindikalni dejavnosti

Za občne zbornice sindikalnih organizacij, ki se v februarju vrstijo v osnovnih organizacijah, lahko upravičeno trdimo, da so mejniki v delovanju sleherne osnovne organizacije. Zbere se večina članstva, ki se med letom le redko zbere domala brez izjem in kar je najpomembnejše — ocenijo se uspehi, neuspehi in zadolžitve, ki izvirajo iz dela v preteklem mandatnem obdobju dveh let. V zadnjih dneh smo v Široki potrošnji obiskali dva občna zbora — v TOZD Razvojni institut v Ljubljani in v TOZD Sprejemniki v Sežani.

RAZVOJNI INSTITUT — MAJHEN, POVEZAN KOLEKTIV

Delovni kolektiv, ki šteje le 22 članov, je pripravil svoj sindikalni zbor v ponedeljek, 8. februarja. Udeležili so se ga brez izjeme vsi člani kolektiva, kar je brez dvoma svojevrsten dosežek, ki ga v večjih kolektivih „zgodovina“ običajno ne beleži. Na sestanku so pregledali svoje delo, ocenili vlogo sindikata v obdobju reorganizacije in nove samoupravne organiziranosti. Poudariti velja, da so v preteklem mandatu sklicali kar 17 članskih sestankov in da so se uspešno povezovali s sindikatom v svoji družbenopolitični skupnosti. Takšno

pa, mimogrede, že dolgo ni več edini in poglavitni proizvodni program!), ki je bil v petek, 12. februarja, je nad zbrano množico visela senca negotovosti: „Kdaj se bo razjasnila prihodnost tovarne?“ Težavne razmere, ki so skorajda čez noč pripeljale TOZD Sprejemniki v izredno pereč položaj je nazorno ilustriral tudi direktor TOZD Jože Sedmak. Zbrane člane kolektiva je brez dlake na jeziku seznanil z dejstvom, da je zaradi vrste administrativnih ukrepov na področju menjave s tujino, tovarna v hudi krizi. Dolgoletna usmerjenost na domači trg (čeprav ne premočna odvisnost od uvoza!) je v tovarni preveč zakoreninjena — vključno s proizvodnim



Z občnega zbora v TOZD Razvojni institut.

delovanje je seveda pripomoglo, da je kolektiv, ki se je marca lani pridružil Široki potrošnji, vseskozi ostal čvrsto medsebojno povezan. Takoj po pripojitvi so se vključili tudi v sindikat Široke potrošnje, kar jim je še zlasti v sodelovanju s sindikatom DSSS pomagalo, da so se v najkrajšem času vključili v novo delovno organizacijo.

Iz pregleda njihovega dosedanjega dela morda le še zanimivost. Medtem ko v vseh sredinah kritično ocenjujejo delovanje delegacij, so v Razvojnem institutu ugotovili ravno nasprotno. Menili so, da so se njihovi delegati obnašali odgovorno, da je bila njihova delegatska povezava uspešna.

Med naloge, ki so si jih zapisali v delovni program, so v ospredje postavili zadolžitve s področja samoupravne organiziranosti. Sprejeti morajo vrsto samoupravnih aktov, ki bodo urejali medsebojna delovna razmerja v okviru delovne organizacije, kjer ne delujejo niti polno leto. Med nalogami velja še vnaprej omeniti pozornost delovanju delegatov, ustanavljanju OO ZSMS in poživiti delovanja sekcij, ki bodo delovale v okviru OO ZS.

Na zboru so izvolili tudi novo vodstvo osnovne organizacije. Novi predsednik OO ZS je MARJAN ZLATOLAS, sekretar LJUBO KOPAČ, delegat v konferenci osnovnih organizacij Široke potrošnje pa so poleg predsednika še JOŽE MARINŠEK in ERIKA MAVER.

TOZD SPREJEMNIKI, SEŽANA — V PEREČEM GOSPODARSKEM POLOŽAJU BO MORAL SINDIKAT PODVOJITI UČINKOVITOST

Na občnem zboru sindikata v Tovarni radijskih sprejemnikov (kar

programom in kapacitetami — da bi jo bilo moč odpraviti čez noč. Za normalno poslovanje bi morali v Sprejemnikih dobesedno takoj zagotoviti podeseterjen izvoz — le tako bi lahko sami ustvarili, dovolj deviz za nakup reprodukcijskega materiala v tujini in predvsem — na domačem, jugoslovanskem trgu! Zahteve po deviznih partijskih namreč zdaleč presegajo možnosti sežanske Iskre. To pa še ni vse — zahteve po združevanju sredstev za razširjeno reprodukcijo z dobavitelji reprovromateriala so tudi mnogo preširoke, da bi jim bili v Sežani kos. Seveda v teh skopih besedah ni pojasnjena celotna problematika, ki jo med drugim označuje tudi izredno pereč likvidnosti položaj, vendar je zadosti nazorno opisana še posebej, če dodamo dejstvo, da trenutno v Sežani ni nikomur jasno, kako zaposliti (če bodo današnji pogoji deviznega poslovanja obveljali) domala polovico od 500 zaposlenih!

Ni potrebno posebej poudarjati, da so te besede mnogo bolj odjeknile kot pregledovanje različnih — čeprav uspešnih! — akcij, ki jih je pripravil sindikat v preteklih dveh letih. Naj jih naštejemo le nekaj: organizirali so izlet v Reteče in Zelezničke (o njem smo seveda poročali), lotili so se udarniškega postavljanja ograje okrog tovarniškega zemljišča in vložili kar 650 ur postavljenega dela. Akcija še ni zaključena, saj se še ni zvrstilo precej članov kolektiva!

Manj uspešna so bila prizadevanja sindikata pri zagotavljanju dobrega in vestnega delovanja delegatov in delegacij. Ta ugotovitev je veljala tako za delegate, ki povezujejo TOZD z družbenopolitično skupnostjo kot za tiste,

ki delujejo v različnih Iskrinih samoupravnih organih na vseh ravneh.

Popolnoma neuspešna so bila prizadevanja za zagotovitev letovanja sežanskih Iskrašev. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev še naprej ostajajo brez lastnih počitniških kapacitet, kar pa seveda močno zavira uspešnost smotrnega izkoriščanja letnih dopustov.

V delovnem programu so si začrtali nekaj osnovnih izhodišč. V ospredje so postavili naloge, ki so povezane z uresničevanjem gospodarske stabilizacije. S tem v zvezi ugotavljajo, da so zadolžitve delavcev precejšnje, da lahko veliko pripomorejo z boljšim izkoriščanjem kapacitet, delovnega časa, z izboljšanjem delovne discipline itd. Ob ugotovitvi, da je učinkovitost delegatskega sistema v veliki meri odvisna od razvitosti samoupravnih odnosov v temeljni organizaciji, je razumljiva odločitev, da takšne odnose kar najhitreje vzpostavijo v svojem kolektivu.

Precej široko delovno področje so si določili tudi v okviru izvajanja sistema nagrajevanja po delu. Uveljavljali bodo enotne kriterije za pravilnejše vrednotenje dela.

Posebno poglavje zadolžitev sega v področje zagotavljanja socialne varnosti delavcev. Ob tem so si še posebej določili cilj, da zagotove socialno varnost tudi tistim delavcem, ki s svojim delom ne morejo pridobivati zadostnih dohodkov. V prvi vrsti pa poudarjajo, da bodo boljše socialno varnost lahko zagotovili le z boljšim poslovanjem in večjim ustvarjenim dohodkom.

Na zboru so izvolili tudi nov izvršilni odbor OO ZS, ki šteje 20 članov, odbor blagajne vzajemne pomoči, ki šteje 5 članov, tričlanski nadzorni odbor, člana občinske konference ZSS ter člane konference sindikata Široke potrošnje. Poleg predsednika izvršilnega odbora (ki bo izvoljen na konstitutivni seji IO OO) sta to Nadja Zadnik in Drago Zlobec.

Stane Fleischman

Pred obiskom kitajskih varilnih strokovnjakov

Poročali smo že o nedavnem obisku Iskrine delegacije v LR Kitajski, v kratkem, najverjetneje februarja, pa bo obisk vrnila kitajska delegacija. Gre za izmenjavo obiskov kitajskih in Iskrinih strokovnjakov s področja varilne tehnike, ta srečanja pa naj bi odgovorila na vprašanje, kakšne so možnosti za navezavo razvojnih, proizvodnih in tržnih odnosov na področju varilne tehnike.

Iskrini predstavniki — svetovalec glavnega direktorja Iskre Commerce Marcel Božič, član KPO temeljne organizacije Razvojni institut v DO Avtomatika Deso Javornik in direktor prodajnega sektorja za varilne naprave v Avtomatiki Tone Žargar so, kot smo poročali, koncem lanskega leta obiskali najprej Peking, nato pa še glavno mesto pokrajine Seču an Chengdu, kjer sta vodilni kitajski institut za varilno tehniko in tovarna varilnih naprav. Vsekakor sodi institut med vodilne ustanove na svetu in se

lahko s svojim bazičnim razvojem kosa z najbolj uglednimi na svetu — v ZDA, zahodni Evropi, na Japonskem in v SZ.

„Tovarna, ki jo je obiskala Iskrina delegacija, izdeluje med drugim naprave s področja elektroobločnega, elektroporovnega in točkovnega varjenja. Iskra v svojem proizvodnem programu nima elektroobločnega varjenja, je pa ta način še vedno zanimiv za določen del svetovnega tržišča. Iskra bi lahko torej s svojo razvijano prodajno mrežo v svetu tržila ta program na tretjih tržiščih.

Kot že rečeno, je zanimiv tudi elektroporovni program, pri čemer bi ga bilo treba izpopolniti z naj-sodobnejšo programsko opremo. Pri tem bi lahko sodelovala oba razvojna instituta — Iskrin in omenjeni kitajski nacionalni institut iz Chengdija.

Podobno kot elektroobločne varilne naprave bi lahko oba partnerja prodajala na tretjih tržiščih tudi elektroporovni program.

Med skoraj 10-dnevnim obiskom ter številnimi pogovori s kitajskimi strokovnjaki sta obe strani ugotovili, da obstajajo realne možnosti za najširše sodelovanje — pričenši z razvojem in delitvijo proizvodnje kot tudi trženjem. Ustanovili so tudi posebno skupino strokovnjakov, ki bo v najkrajšem času, predvidoma pa že v letošnjem prvem četrtletju, skušala nakazati smeri sodelovanja na vseh treh področjih — razvoja, proizvodnje in prodaje.

Ena izmed prvih operativnih nalog bo ta, da si bosta partnerja izmenjala tiste izdelke, ki zanimajo eno ali drugo stran, pa naj bo to zaradi osvajanja proizvodnje, morebitnih nadalj-

njih izpopolnitev ali pa trženja na svojem ali tretjih tržiščih.

Omenjena operativna skupina bo v prvem obdobju delovanja preučila predvsem programe varilne tehnike obeh strani ter skušala strokovno določiti tisti program, ki bi bil zanimiv za jugoslovansko in kitajsko, zlasti pa tretje tržišče. Ob tem je treba zapisati, da kitajska varilna industrija že dandanes relativno mnogo izvažata na območju Jugovzhodne Azije in močno konkurrira Japoncem, na drugih tržiščih pa ni tako močna in bi lahko zanjo Iskrina ZT—mreža prevzela tržni del.

Obisk instituta in tovarne v Chengdiju je delno že nakazal tudi možnosti specializacije oz. delitve dela, seveda glede na usposobljenost obeh strani. Na področju proizvodnje bi lahko kitajski partnerji prevzeli mehanske in jakotne komponente varilnega programa, Iskra pa šibko-točni, oz. krmilno-procesorski del.

Na področju razvoja se kažeta dve smeri sodelovanja — razvoj na obstoječih napravah, ki bi se lahko začel že v bližnji prihodnosti, in pa področje bazičnega razvoja, kjer bi se morali šele dogovoriti o delitvi nalog. V poštev prihajajo predvsem mehanizacija in avtomatizacija varilnih postopkov ter razvoj tehnoloških robotskih sistemov za elektroporovno in obločno varjenje.

Kot že rečeno bo delegacija kitajskih varilnih strokovnjakov najverjetneje vrnila obisk februarja. Do takrat bomo v Iskri tudi že pripravili predlog sporazuma o dolgoročnem razvojnem in tehnološkem sodelovanju.

LD

Bogata inovacijska dejavnost v Šentjerneju

Lani konec leta so razdelili v vseh 3 šentjernejskih TOZD priznanja inovatorjem. Med drugimi je prejel priznanje tudi Stane Sluga in sicer za inovacije: strojno spajkanje ETN, natikanje kontaktov na keramične substrate in lomljenje keramike. Vse tri inovacije služijo v proizvodnji TOZD Potenciometri in hibridi.

Stane Sluga dela v oddelku hibridnih debeloplastnih vezij. Tu proizvodnja pred strokovne sodelavce, delo in vedno nova vezja postavljajo tudi vedno nove tehnične naloge. Vsako ročno delo je zamudno in tudi drago. Prav zato je avtomatizacija vedno novih operacij bistvenega pomena. Hibridna vezja so namreč izdelek, ki ga proizvajalci elektronskih naprav naročajo po svojih specifičnih potrebah in zato je pravzaprav vsako hibridno vezje inovacija in nov proizvodni artikel.

Prva naprava, ki smo jo omenili v uvodu — strojno spajkanje ETN je v bistvu naprava za množično spajkanje, ki ji pravijo inženirji „flow solder“. To je sicer znana naprava, vendar jo je bilo treba posebej skonstruirati za potrebe spajkanja v hibridnih vezjih. Deluje pa nekoliko takole: delavce v tiskano vezje ročno ali strojno vstavijo desetine in več elementov, zdaj pa jih je treba prispajkati. Ker je kontaktov na desetine ali celo stotine, je ročno delo zelo zamudno in tudi nezanesljivo. Spajkalna naprava pa je v bistvu posoda z razgretim cinom, v katero naprava pomoči vso narobno stran tiskanega vezja in ob tem se prispajkajo vsi kontakti hkrati.

Tole se sliši zelo enostavno, ker smo povedali poenostavljeno. V bistvu pa je tu vrsta mehanskih, kemičnih in



drugih procesov, ki so opravljeni v trenutku, zanesljivo in ustrezno. Torej tako napravo predstavlja inovacija Staneta Sluge.

Druga njegova inovacija je nastala zaradi potrebe, da bi natikali kontakte z obeh strani plošče. Napravo so nujno potrebovali, uvoz je bil skoraj nemogoč zaradi več vzrokov, zato so se fantje lotili dela sami. S pomočjo domače konstrukcije so rešili vrsto problemov, vložili mnogo znanja in truda ter potrpljenja in naprava je „bila rojena, porabna in dobro ter natančno deluje“, pravi Stane. Napravo še izpopolnjujejo, uporabna pa je tudi za natikanje na steklene ploščice in še za druge vrste natikanja kontaktov. Skratka, zelo uporabna naprava, ki jim pride vsestransko prav.

Naslednja inovacija, ki jo ima Stane še „v delu“ pa je lomljenje keramike, ali natančneje čip — uporov. Malih čip uporov bi radi kupci vse več in seveda je treba zmogljivosti povečati in to po možnosti s tehnološkimi izboljšavami, kar je najbolj ekonomično, zanesljivo in ne rabi preveč prostora. Smisel inovacije je rešitev vprašanja, kako lomiti tako majhne delce keramike. Najprej so to delali ročno s „knakerji“. Pri tem pa je bilo preveč izmeta, včasih celo do 40 %. Zdaj pa so našli rešitev po sistemu valja, ki nima trde podlage, ampak mehko. Stvar rešujejo s silikonsko gumo.

Na to mehko podlago postavijo lasersko rezani keramični substrat, za različne formate, oz. dimenzije keramičnih substratov in tu jih brez težav in večjega izmeta „lomijo“.

Za inovacije so Staneta Slugo ustrezno nagradili in tudi priznanje je dobil.

Ob koncu smo ga vprašali, zakaj nekateri kvalificirani ali celo nekvalificirani ljudje inovirajo, izumijo izboljšave in nove, boljše postopke, drugi pa ne. Takole pravi Stane: „Mislim, da gre za zavzetost in nujbo. Če problem nastane, ga je pač treba rešiti. Seveda pa je tu treba imeti določeno tehnično znanje in izkušnje, ki jih je z intenzivnim delom vse več.“

KF

Računalniški utrinek

Dekle, ki je pred nami razgrnilo sveženj ob robu perforiranega računalniškega papirja, pravzaprav za vse skupaj res ni krivo — le na pomoč nam je priskočila, da smo fotografirali potratnost naših računalnikov (programerjev?) v Iskrinem računalnem centru v Ljubljani. Gre za redno poročilo o realiziranem izvozu temeljnih organizacij (v našem primeru široko-potrošnih TOZD), ki je izrazito informativnega značaja, ki se ne arhivira — dokument, skratka, ni trajne vrednosti.

Zbodblo pa nas je nekaj drugega. S črnim flomastrom smo obkrožili potiskani del papirja, ki na vsakem prelomu zavzema le neugledno manjšino sicer kar solidne kvadrature papirja. Ob vzdihovanju naših papirničarjev, da ni surovin, pa grafične industrije, da ni papirja, je tudi podatek, da se kar 42 % odpadnega papirja reciklira, jalovalo zagotovilo, da v Iskri gospodarno ravnamo s papirjem.

Zato vprašanje odgovornim pri računalnikih — mar res ni mogoče vsega skupaj „stisniti“ na manjši kos papirja? Prostora (nepotiskanega) je namreč več kot dovolj, kot računalniški (skoraj) analfabet pa sprašujem, če je „printerje“ mogoče prepričati, da bi bolj razumno ravnali z dragocnim materialom?

Stane Fleischman



Z občnega zbora v TOZD Sprejemniki

Sindikalni občni zbor

Prejšnji teden so imeli v TOZD Feriti občni zbor sindikalne organizacije. Pregledali so delo v minulem mandatnem obdobju, naredili načrt za prihodnji dve leti in izvolili nov izvršilni odbor OO sindikata za njegovega predsednika pa Janeza Kržišnika. Hkrati pa so imeli temeljno kandidacijsko konferenco, kjer so potrdili evidentirane kandidate za prihodnje volitve.

V poročilu izvršilnega odbora so povedali, da sta bili zadnji dve leti zaradi stabilizacijskih prizadevanj v znamenju zaostrenih gospodarskih pogojev. To se je poznalo pri nabavi promateriala in s tem v motnjah v proizvodnji. Vendar so kljub vsem težavam obe leti v Feritih letne programe v proizvodnji v celoti dosegli, lani celo presegli. Presegli pa so celo izvozne načrte.

Največja težava je v Feritih zavlačenje investicije. V tej tovarni so namreč z intenzivnim delom, po potrebi celo v treh izmenah do konca prenapeli vse zmogljivosti in ob tem naredili ugoden položaj pri inozemskih kupcih. Vendar kljub vsemu izpolnjevanju najostrejših kriterijev za investicije, niso in niso dobili dovoljenja za začetek del.

Tako bo zdaj, ko dovoljenje imajo, zakasnitev znašala več kot leto in pol. Prav zaradi tega bodo morali ostati pri močnem „presingu“ v proizvodnji, da bodo vsaj delno nadoknadili manjkajoči del novih zmogljivosti.

Predvsem pa si je zadnji dve leti sindikat prizadeval uresničevati v praksi Zakon o združenem delu. V tem času sta tudi nastali osnovni organizaciji sindikata in ZSMS v poslovni enoti Ljubno Solčava. Tako bo lahko ta dislocirana enota prek svojega sindikata uveljavila vse pravice, ki ji ga nudi ZZZ.

Sicer pa tvorno sodelovanje sindikata v Feritih z ZK in OO ZSMS ter samoupravnimi organi predstavlja največjo oporo pri družbenopolitičnem delu in samoupravnem odločanju. Sindikalne skupine so živele in postale nosilec samoupravnega odločanja v vseh celicah TOZD. Poleg tega pa se prav prek sindikalnih skupin pretaka največ informacij. Tu zvedo vse domače podatke o delu in poslovanju, prek delegatov prihajajo vesti iz občine, KS, delovne organizacije in SOZD. Za dober sistem informiranja pa v dobršni meri skrbi med kolektivom „Informator“, ki ga izdajajo po potrebi tudi dvakrat tedensko. To pa bi bilo, ne le po prizadevanjih, ampak tudi resni (in kratki) vsebini lahko marsikateri tovarni za zgled.

Sindikat se je vključil tudi v obrambne priprave, kar je treba gotovo pozdraviti v zaostrenem mednarodnem položaju. Osredotočili so se zlasti na samozaščitno obveščanje. Med drugim pa so se posvetili tudi notranji kontroli, saj so opazili tudi nekaj odtujitev, žal pa so odkrili le enega storilca.

Med drugim je sindikat v zadnjem mandatnem obdobju zelo razgibal „poletne“ in zimske športe. Tudi kulturne dejavnosti je bilo nekaj več. Največja pridobitev pa je najbrž nekaj ležišč v Iskrinem počitniškem domu v Poreču in tako so lani člani kolektiva kar številno letovali na morju.

V programski usmeritvi za prihodnji dve leti pa so člani sindikata v Feritih dali precej poudarka socialni varnosti, kar bo zagotovila visoka storilnost, ki tudi zdaj ni majhna v tej TOZD. Poleg tega so zapisali v program tudi izobraževanje, kulturno delo in šport ter rekreacijo.

Na kandidacijski konferenci, ki je sledila zboru, so potrdili evidentirane kandidate za domače samoupravne organe v TOZD pa tudi za delegacije v DO, SOZD in občini. KF



Na občnem zboru v Solčavi.

TOZD FERITI – POSLOVNA ENOTA LJUBNO-SOLČAVA.

Stabilizacijska prizadevanja in politična aktivnost

Na občnem zboru sindikalne organizacije poslovnih enot Iskre Feriti na Ljubnem in v Solčavi so prejšnji teden pregledali delo sindikata v zadnjih dveh letih. Ugotovili so, da delovni kolektiv raste ob uspešno izvršenih delovnih nalogah in da se vse bolj uspešno vključuje tudi v samoupravno in družbenopolitično delo.

Dobrih deset let je minilo, odkar so začeli z delom na Ljubnem in pet let, odkar so stekli stroji v šoli v Solčavi. Iskra, TOZD Feriti je tu odprla za začetek delavnice, zdaj pa je na Ljubnem že kar pravcata tovarna, v Solčavi pa so tudi premagali začetne težave in delo teče po ustaljenih normah.

Andrej Kranjc, predsednik občinskega sindikalnega sveta iz Mozirja, ki se je občnega zbora in kandidacijske konference udeležil, je v svojem pozdravu izrazil veliko zadovoljstvo nad delom te osnovne sindikalne organizacije. „Tako nastaja v Zgorji Savinjski dolini industrijska tradicija, ljudje ostajajo tod in tako nam je uspelo zavezati že kar zaskrbljujoče odhajanje mladih ljudi.“

Iz poročila osnovne organizacije sindikata smo videli presek dveletnega dela v TOZD v proizvodnji in na družbenopolitičnem področju. Predvsem

so se uspešno vključili v stabilizacijska prizadevanja z dviganjem produktivnosti in močnim prizadevanjem za čim večji izvoz. Imeli so precej težav, zlasti leta 1981, ko so morali zaradi pomanjkanja materiala celo menjavati proizvodni program in se niso mogli v celoti držati prvotnih načrtov. Vendar so z razumevanjem in resnim delom kljub vsemu dosegli načrtovano proizvodnjo in tudi ustrezen gospodarski učinek, kar se je tudi odrazilo v materialni tovarni v Ljubljani.

Se vedno pa nekateri niso zadovoljni z nagrajevanjem po delu. Nekateri sodelavci so celo predlagali, da bi nagrajevanje po delu zamenjali kar s fiksnimi postavkami. Seveda so to osamljeni primeri, v celoti pa prevladuje mnenje, naj dobi vsak toliko, kolikor je naredil in kakršna je kakovost njegovega dela.

Najbrž je eden izmed največjih uspehov dela sindikata zadnja leta učinkovit sistem informiranja v vsej TOZD Feriti. Imajo svoj „Informator“, ki izhaja po potrebi. Lani je na primer izšel večkrat, tudi po dvakrat tedensko. Izšlo je 88 števk. V Informatorju tekoče zvedo sodelavci vse poslovne novice, dobijo material, na podlagi katerega potem tečejo razprave v sindikalnih skupinah pa tudi informacije o delu samoupravnih organov, družbenopolitičnem delu in delu poslovnih ljudi.

Tako izvršilni in tekoči način informiranja je zlasti pomemben, ker imajo v TOZD 2 osnovni organizaciji sindikata, ki sta prostorsko oddaljeni okrog 100 kilometrov. Vendar so prav z učinkovitim informiranjem povezali obe enoti TOZD v Ljubljani in na Ljubnem ter v Solčavi.

Druga važna ugotovitev poročila pa je bila, da dobivata poslovni enoti v zgornji Savinjski dolini tudi vse bolj strokovno podobo. Tako so dobili službo kontrole kvalitete, tehnologa in vodjo poslovnih enot. Taka zaokrožena tehnološka in strokovna podoba bo lahko veliko pripomogla k samostojnejšemu, boljšemu in tudi bolj strokovnemu delu.

Uredili so tudi vrsto organizacijskih vprašanj in tako samoupravno in družbenopolitično delo tečeta nemoteno. Imajo lastno mladinsko organizacijo, ki vse bolj kaže svojo aktivnost in vse več sodeluje pri samoupravnem odločanju in vnaša v kolektiv živahnost, ki jo lahko prinese samo mladina.

Sindikat je lani prvič poskrbel tudi za organizirano letovanje delavcev na morju. Industrija elementov ima že dobro leto namreč svoj počitniški dom, kjer so letovali tudi Iskraši iz Ljubnega in Solčave. Da pa bi bilo letovanje še bolj dostopno vsem, so namenili precej denarja iz sklada skupne porabe za regresiranje penzionov in je tako vsak od zaposlenih plačal le dobro polovico realne cene.

Sprejeli so tudi usmeritev za delo sindikata v letih 1982–84. Načrtujejo poživitev dela na vseh področjih družbenopolitičnega življenja in zlasti tvorno vključevanje v stabilizacijo našega gospodarstva prek višje proizvodnje in izvoza.

Sledile so volitve. Izvolili so nov izvršilni odbor s predsednico Sonjo Fužir na čelu. KF

Priprave na volitve so v polnem teku

Indok center v Kranju je v torek, 2. februarja sklical novinarsko konferenco o pripravah na volitve '81. Volitve so eno najpomembnejših družbenopolitičnih opravil, ki zahtevajo popolno angažiranje družbenopolitičnih organizacij.

Zato sta OK SZDL in Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije v Kranju želela predstaviti potek vodilnih priprav in evidentirane možne kandidate za vodilne funkcije.

Na vprašanja novinarjev so odgovarjali člani volilne komisije pri predsedstvu OK SZDL Kranj. Predsednik komisije Roman Nahtigal je v oceni dosedanjih priprav na volitve '82 opozoril, da nekatere organizacije združenega dela kasnijo s predkandidacijskimi postopki, medtem ko so se krajevne skupnosti večinoma ravnale v skladu z rokovnikom.

Zamude so nastale tudi v kranjski Iskri, kjer so spremembe v samoupravni organiziranosti bivše Elektromehanike povzročile nekatere nejasnosti. Z večjo aktivnostjo in pomočjo strokovnih služb in ostalih dejavnikov, ki sodelujejo v pripravah na kandidacijske konference, bodo tudi Iskraši uspeli nadoknaditi zamujeno in opraviti kandidacijske konference do 10. februarja.

V prihodnjem obdobju bo treba odpraviti tudi slabosti, ki jih je pokazalo delegatsko (ne)delovanje v nekaterih OZD in KS, pa so bile morda spregledane, je dejal R. Nahtigal. O uspešnosti delovanja delegatskega sistema v občini Kranj so bile opravljene analize, ki so pokazale na nepravilnosti, storiti bo torej treba vse, da bo delo delegatov in delegacij v vseh okolišjih resnično zaživel.

Predvideno bo 10. februarja sklican plenum Občinske konference SZDL Kranj, ki bo obravnaval priprave na letošnje volitve in ocenil evidentirane možne kandidate za vodilne funkcije v občini in SIS. Kandidate bomo predstavili v „Informacijah“.

A. Boc

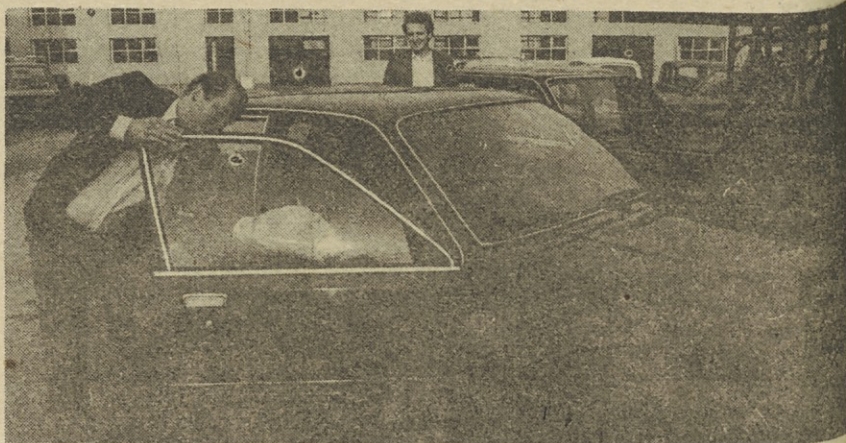
DOPISUJTE V ISKRO!

Iskra Invest servis mora biti korak pred drugimi

Invest servise dejavnosti je težko opredeliti v majhno definicijo, saj opravlja tako različne naloge, da jo najlažje označimo kot Iskro v malem. Posega na vsa področja dejavnosti pa spet ostaja na stopnji, kjer služi vsem. Z inženiring dejavnostjo mora biti nekaj let pred drugimi, hkrati pa služiti z uslugami, ki so nujno potrebne, da vse teče po ustaljenih kolesnicah. O tem smo se pogovarjali s pomočnikom direktorja Francem Aljažem.

Ena od nalog Invest servisa je strokovna priprava investicij za SOZD in delovne organizacije Iskre, ki nimajo takih svojih strokovnih služb. Tako Investov Inženiring, ki pripravlja nove gradnje in tudi ureja vprašanja zemljišč, že rabljenih stavb in komunalij, nujno gleda naprej. V Iskri se odpirajo nove možnosti in potrebe proizvodnje novih dejavnosti in zanje je treba pripraviti dolgoročne programe razvoja, jim zagotoviti prostor za gradnjo, sitivne in adaptacije.

Ker postaja sedanjí prostor, ali bolje prostori v ljubljanskem bazenu tesen, v Investu že idejno obravnavajo nov projekt lokacije v Stanežičah. To bo nova industrijska cona, kjer je treba pripraviti prostor zlasti za nove

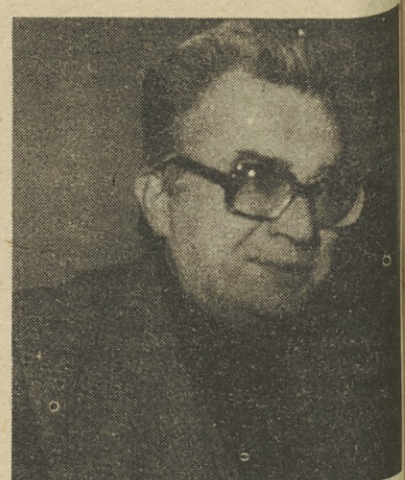


Vinko Urh in Zdravko Habič – Investova šoferja.

dejavnosti, ki jih ima Iskra v dolgoročnem načrtu. Sedanja največja lokacija v Stegnah postaja tesna, saj prostor komaj zadostuje za sedanje tovarne in za njihovo širitev v eni ali dveh etapah.

Ob tem Invest servis načrtuje že daleč naprej, saj bi ta lokacija vsaj za Ljubljano Iskri služila tja v začetek prihodnjega tisočletja, se pravi po letu 2000. Zato je tudi važno, kakšne in koliko kompetenc ima inženiring dejavnost. Prek teh in takih načrtov namreč Iskra lahko realizira programe in projekte, ki bodo morali danes ali jutri zagledati luč sveta. Tako lahko Iskra enotno uresničuje dolgoročne strateške načrte, ki bodo podlaga razvoju elektronike pri nas še prihodnja desetletja.

So pa spet nekatere dejavnosti Invest servisa, ki so tem strateškim projektom pravo nasprotje. To je skrb za vsakdanje potrebe v TOZD in različnih službah. Te dejavnosti opravlja Invest masovno in zato strokovno, hitro in s tem zagotavlja tovarnam nemoteno delo. Take dejavnosti so na primer vzdrževanje stavb in naprav,



Franc Aljaž

urejanje okolice, skrb za komunalije, snago red in celo za poslovni red, kot je to na primer v PPC, ki ga ima Invest na skrbi.

Zadnjič sem nekje poslušal pogovor o ljubljanskih sodobnih poslovnih stavbah. Nekdo od sogovornikov je dejal: „Nobena poslovna stavba ne drži zastavljenega reda, izgleda in ureditve od začetka tako dosledno, kot Iskra v svoji poslovni stavbi. Red in disciplina, urejenost in skromna eleganca enostavno diha, ko greš po tehihi. Precej imam opraviti po poslovnih prostorih po Ljubljani pa težko najdeš kje tolikšen red.“ Gotovo lep

poklon Invest servisu za njegovo skrbno delo. Tudi prometna dejavnost je važen faktor, zlasti v času stabilizacije. Tako so ista vozila na razpolago vsakomur v Iskri in so tako racionalno izkoriščena, često isti avtomobil po večkrat na dan. Pa spet za dolge vožnje podnevi in ponoči, če tako zahteva poslovanje in Iskrini naročniki. Gotovo je daleč bolj gospodarno, da vozni park služi vsem, tako je manj čakanja, manj „prostega“ teka vozil, ki sicer, če so v lasti ene TOZD, navadno služijo samo enemu človeku in so vse premalo izkoriščena.

Sicer pa mora Invest servis ob investicijski dejavnosti in tudi vzdrževanju uporabljati najnovejšo tehnologijo dosežke. Ti dosežki se kažejo v izbiri in uporabi naprav, strojev, ureditve in tudi sodobnem oblikovanju. Tudi tu ima Invest svojo važno funkcijo, saj mora biti korak pred drugimi, če hoče zadostiti potrebam in funkciji Iskre, ki je že s svojim elektronskim programom na čelu tehničnega razvoja Slovenije in med prvimi v Jugoslaviji. FY

ISKRA COMMERCE

Uspela krvodajalska akcija

Krvodajalska akcija, ki jo je v začetku prejšnjega tedna organiziral Koordinacijski svet ZSMS v Iskri Commerce, se je udeležilo kar 90 delav in delavcev tega kolektiva, komercialnih področij Iskrinih proizvodnih organizacij, ki imajo sedež v PPC, in Iskre Invest servisa, Zorina in Delovne skupnosti skupnih služb SOZD Iskra. Svojo kri so dali v večini mladi, nekaj pa je bilo tudi že dolgoletnih krvodajalcev.

Glede na lansko število udeležencev v akciji – bilo jih je 70 lahko rečemo, da je akcija zelo uspešna. Če pa primerjamo število zaposlenih in število krvodajalcev, vidimo, da je to razmerje še vedno premajhno. Z izjemo fantov in deklet in TOZD Prodaja iz Javnih skladišč. Od 12 zaposlenih se je krvodajalske akcije udeležilo kar 10. Povsem drugače pa je v TOZD Marketing: od približno 100 zaposlenih je na akcijo prišla le ena krvodajalka. In upravičeno nam je dejala, da je žalostno, ker od 100 zdravih daruje kri le sama.



Vsekakor ni naš namen, da bi v tem članku iskali krivce za tolikšno nezainteresiranost v nekaterih kolektivih za tako humano akcijo, verjetno pa je posredi le več neobveščenosti kot pa česa drugega.

Občni zbor OOS TOZD Elektronika

Na občnem zboru OOS TOZD Elektronika Horjul so pregledali delo v preteklem mandatnem obdobju ter sprejeli program svojih nadaljnjih prizadevanj.

Predsednik IO OOS Franc Kovač je poročal o delu sindikata in povedal, da je bila ena njihovih glavnih nalog, doprinese čim več k boljšemu gospodarjenju. Ta prizadevanja so obrodila sadove, saj že lahko za lani ugotovljamo pozitivne poslovne rezultate. Zasluga zanje gre predvsem prizadevnemu kolektivu, uspešnemu vodstvu in določenim službam v DO, ki so storile vse, da pomanjkanje deviz ni tako močno prizadelo njihove TOZD kot je kazalo.

Pomemben dogodek lanskega leta je bil 3. Kongres samoupravljalcev, V TOZD so ob tej priložnosti organizirali javno razpravo ter sledili delu in zaključkom kongresa.

V letu 1981 so tudi ustanovili mladinsko organizacijo, ki je dotlej delovala v okviru skupne organizacije na lokaciji.

Sindikati si je v preteklem obdobju prizadeval vskladiti interese razvojnega oddelka na Tržaški in proizvodnega dela TOZD v Horjulu. Ti odnosi so za sedaj dobri, brez resnejših vzrokov za poslabšanje tako, da o prejšnjih nesoglasjih ni več potrebno izgubljati besed.

Nadalje je Franc Kovač podal program dela IO OOS v letošnjem letu. Pri tem je posebej poudaril, da morajo posvetiti še več pozornosti sprotne obveščanju delavcev o tekočih poslovnih rezultatih. To je še toliko pomembnejše, ker bo konec prvega četrtletja že lahko prišlo do zastojev v montaži aparatov in na žičnih uporih, zaradi pomanjkanja uvoženega repromate-



riala. V kolikor bo do teh prehodnih težav prišlo, jih bodo morali reševati z začasnimi premestitvami znotraj TOZD, ali pa celo v sosednji TOZD na lokaciji. V skrajnem primeru bo sledil prisilni dopust z nižanimi OD. V tem primeru si bo sindikat prizadeval, da se znižanje OD porazdeli na vse delavce v TOZD.

Zelo uspešna je bila lani športno rekreativna dejavnost. Predvsem je bila dosti boljše kot prejšnja leta organizirana počitniška dejavnost. V tedenskih izmenah se je zvrstilo kar 59 družin ali 73 zaposlenih, kar je dokaj veliko glede na sorazmerno majhen kolektiv.

Besedo je prevzel tudi IPO TOZD, Matjaž Traven, ki je opozoril, da se stabilizacija še nadaljuje ter, da bo letošnje leto še vedno zelo težko.

Nato je Franc Kovač predlagal razrešnico staremu IO OOS ter predla-

gal nove člane, ki so bili soglasno sprejeti. To so: Marinka Jazbec, Jadran Cergolj, Sonja Malovrh, Franc Trček, Maruša Vogrinc, Franc Kovač in Anton Vidmar.

Po končanem občnem zboru sindikata so imeli delavci TOZD Elektronika Horjul še temeljno kandidacijsko konferenco. Na njej so določili kandidatno listo za člane delegacij za družbeno politično skupnost in člane delegacij za skupščino SIS. Za zbor združenega dela so določili: Sonjo Malovrh, Slavko Nagode, Maruša Vogrinc, Marjana Vračka, Andreja Pajnič in Antona Vidmarja. Za samoupravne interesne skupnosti: Pavla Bizjana, Julijano Bukovec, Marinko Jazbec, Zorko Kucler, Francija Mala-vašič, Janeza Sečnika, Ivanko Škof, Alojza Žnidarja, Ivanko Žakelj, Simona Zalarja, Boštjana Sivka in Janeza Lavrišo. B. Č.

Petdeset let Elektrotehniškega vestnika

Kot smo že na kratko poročali, so v torek, 9. t.m. v avli Iskrine stolpne v Ljubljani odprli razstavo slovenskega elektrotehniškega tiska, prirejeno v počastitev 50. obletnice Elektrotehniškega vestnika.

Ob tej priložnosti nam je Nikolaj Kersič, glavni in odgovorni urednik Elektrotehniškega vestnika povedal nekaj o začetkih slovenske pisane elektrotehniške besede. Tako do prve polovice prejšnjega stoletja Slovenci besede elektrika sploh nismo poznali. Prvič zasledimo to besedo v seriji člankov, ki jih je leta 1846 napisal za "Kmetijske in rokodelske novice" Matija Vrtovc v omenjeni seriji pod naslovom "Nekaj kemije (ločbe) kmetovavcem". Prelomnico glede tega pomeni knjiga z naslovom "Naravoslovje ali fizika po domače zložil K. Dobida, učitelj", benediktinec iz Celovca, ki jo je napisal znani tiskar Jožef Blaznik v Ljubljani 1849. leta. To "Naravoslovje" ima poglavje (IV. Čast) z naslovom "Električnost", kjer na 16 straneh kar dobro opisuje tedanje znanje o elektriki.

Proti koncu stoletja so v Ljubljani začeli snovati Mestno elektrarno in, da bi javno mnenje pripravili na tako zelo "nevarno" novotarijo je Slovenska matica izdala posebno in kar za- jetno knjigo, ki je obravnavala samo elektriko in je tako leta 1897 izšla "Elektrika, nje proizvajanje in upora- ba", ki jo je napisal direktor obrtne šole in Štefanov učenc Ivan Šubic.

Pomemben korak naprej pa lahko zabeležimo šele po prvi svetovni vojni in sicer leta 1923, ko je bila ustanovljena "Strokovna zadruga koncesiniranih elektrotehnikov za Slovenijo v Ljubljani." V času ustanovitve zadru- ge je bila ta obrt razmeroma nova. Zadruga je med drugim bdela tudi nad kvaliteto in strokovnostjo opravljene- ga dela svojih članov in ker je bilo glavni vzrok za slabo opravljeno delo velikokrat neznanje, je Zadruga veliko svojih sredstev in energije vložila v strokovno izobraževanje. In prav ta izobraževalna dejavnost Zadruga pa potreba po sporočanju raznih obvestil članstvu po vsej Sloveniji je porodila ideje o lastnem strokovnem glasilu.

Tako je po mnogih težavah in odlas- njah oktobra 1931 res izšla prva

številka Elektrotehniškega vestnika, ki torej ima letos petdesetletnico svojega obstoja in izhajanja.

In če je bil vestnik sprva bolj glasi- lo obrtnih elektrotehnikov, je leta 1936 dobil list novega urednika ing. Slavka Zajca, kar se je zelo poznalo na vsebini. Novi urednik je list namreč močno dvignil glede strokovne ravni. Nato je vestnik normalno izhajal vse tja do začetka vojne in med njo tudi tiho ugasnil.

Nov in bistveno drugačen razmah pa je začel Elektrotehniški vestnik po osvoboditvi. Za ta prvi povojni letnik (1946) se je pokazalo izredno zanimanje ne samo v Sloveniji, temveč povsem nepričakovano tudi v drugih republikah. Tako je prišlo do tega, da je začel Elektrotehniški vestnik izhajati tudi v srbohrvaščini kot organ elektroinženirjev in tehnikov Jugoslavije.

Kot list s tehtno znanstveno vsebino je vestnik postal zanimiv tudi za inozemstvo in zamenjava z inozemskimi revijami se je resno začela 1948. leta. Njegov razvoj je šel dalje in tako leta 1950 opazimo tudi že prve recenzije inozemskih knjig s tem pa je bil podrt še en zid, inozemske založbe so spoznale, da je Elektrotehniškemu vestniku pametno pošiljati svoje elektrotehniške knjige v oceno.

Leta 1971 je vestnik slavil svojo štiridesetletnico. V zadnjem desetletju svojega izhajanja je doživel tudi dve visoki družbeni priznanji. Zveza inženirjev in tehnikov Jugoslavije mu je 1971. leta podelila svečano listino "za izredne zasluge pri realizaciji ciljev in nalog Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije, 20. junija 1972 pa je pred- sednik Tito odlikoval ta Vestnik z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki "ob štiridesetletnici izhajanja in pri tem za posebne zasluge za razvoj elektrotehniške teorije in prakse, ki pomenijo izreden prispevek k družbe- nemu razvoju države," kot je bilo zapisano med drugim v utemeljitvi tako visokega odlikovanja.

In od takrat dalje teče celo pri Elektrotehniškem vestniku po več ali manj ustaljenem tiru naprej. Kljub temu, da so se medtem pojavile še druge elektrotehniške revije po Jugo- slaviji, pa vestnik še vseeno ni izgubil svoje vloge v jugoslovanskem in širšem prostoru in zato tudi ves ta čas redno in uspešno izhaja tudi vzporedna srbohrvaška izdaja, saj še vedno v njem sodeluje tudi veliko število strokovnih avtorjev iz vseh jugoslovanskih republik in pokrajin.

S 50-letnim jubilejem se mora pohvaliti le nekaj elektrotehniških časopisov po svetu. Zato smo Slovenci tembolj ponosni na to obletnico, ko

Sklepi 11. zasedanja DS SOZD Iskra (10. 2. 1982)

DS potrdi sklepe 10. zasedanja DS SOZD z dne 18. 12. 1981 in sprejme na znanje informacijo o izvršitvi in izvajanju sklepov.

Na osnovi podane obrazložitve Jasta Marcona, podanega predloga in ugotovitve, da v mesecu maju 1982 poteče mandat dosedanjim delegatom DS SOZD in Odbora za samoupravni nadzor SOZD ter z ozirom na predvidene volitve delegatov v skupščine družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti in izvedeno reorganizacijo DO Elektromehanika, sprejme soglasno naslednje sklepe:

1. DS razpisuje na temelju čl. 70 Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra in čl. 50, 51 in 52 Statuta SOZD Iskra volitve v Delavski svet SOZD in Odbor za samoupravni nadzor SOZD Iskra. Delavci volijo delegate po volilnih enotah, katere predstavljajo naslednje zdru- žene delovne organizacije in delovna skupnost skupnih služb pri čemer volijo skladno s čl. 65 odstavek 1. in čl. 83 odstavek 2. Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra naslednje število delegatov:

Volilna enota	Št. delavcev stanje dec. 81/jan. 82	Št. delegatov v DS	Št. delegatov v odboru
Telematika	4.600	6	2
Kibernetika	4.700	6	2
Električna orodja	563	2	1
Elektrooptika	335	2	1
Elektrozveze	1.469	3	2
Elementi	3.451	5	2
Baterije Zmaj	435	2	2
Kondenzatorji	1.496	3	2
Široka potrošnja	3.635	5	2
Avtomatika	3.664	5	2
Avtoelektrika	3.115	5	2
Iskra Commerce	2.099	4	2
IKM	51	2	1
Zorin	141	2	2
Invest servis	378	2	1
Šolski center	64	2	1
DSSS SOZD	61	2	1

Pri čemer bo DS SOZD štel 58 delegatov, Odbor za samoupravni nadzor SOZD pa 28 delegatov, ki se volijo za mandatno dobo 2 let.

Kandidacijski postopek po volilnih enotah izvede po čl. 15 in 17. Zakona o volitvah in odločitvi organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v OZD (Ur. l. SRS št. 23/77) organizacija sindikata, v skladu z veljavnim statistarnim dogovorom, sprejetim na VII. Kongresu ZSS v Celju 1974.

Volitve po volilnih enotah je treba izvesti 11. 3. 1982. Delavski sveti volilnih enot imenujejo volilne komisije volilnih enot v skladu s čl. 12 Zakona o volitvah in odločitvi organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v OZD in določbami svojih samoupravnih aktov, v kolikor ne obstojijo stalne volilne komisije.

Ves postopek za izvedbo volitev delegatov izvedejo volilne komisije volilnih enot in volilni odbori po TOZD v skladu z določbami cit. zakona in samoupravnih splošnih aktov.

Predsedniki volilnih komisij volilnih enot morajo najpozneje do 20. 3. 1982 dostaviti:

- zapisnik volilne komisije volilne enote o ugotovitvi izida volitev v volilni enoti in pismene izjave izvoljenih kandidatov o sprejemu kandidature, katere podajo v kandidacijskem postopku tako za volitve v DS SOZD, kakor tudi v Odbor za samoupravni nadzor SOZD na naslov: Iskra SOZD — sekretariat DS (tajniku volilne komisije), Ljubljana, Trg revolucije 3/12

2. DS imenuje na predlog KOS SOZD volilno komisijo SOZD v sestavi:

- predsednik: Jože Oblak, Elementi
- namestnik predsednika: Bojan Malič, Invest servis
- tajnik: Jože Golob, DSSS SOZD
- namestnik tajnika: Mitja Ančik, DSSS SOZD
- član: Ronald Malej, DSSS SOZD
- namestnik člana: Zvezdana Kompara, Iskra Commerce.

Ki takoj po prejemu volilnega materiala, t.j. zapisnikov volilnih komisij volilnih enot z izjavami kandidatov, ugotovi izid volitev v SOZD kot celoti, ga objavi v glasilu Iskra, izda izvoljenim kandidatom potrdila o izvolitvi in poroča o izidu volitev na prvem zasedanju DS SOZD po opravljenih volitvah.

Na osnovi podane obrazložitve Jakoba Vehovca, predloga odbora za organizacijo in informatiko in predloženega gradiva, sprejme DS na znanje informacije o izvedeni reorganizaciji DO Elektromehanika.

Na osnovi podane obrazložitve Antona Stipančiča in razprave, sprejme DS soglasno naslednja sklepa:

1. DS sprejme poročilo predsednika KPO SOZD o poteku nadaljnjih dogovarjanj na področju računalništva in podpira dosedanje aktivnosti kolegijskega poslovnega organa SOZD na tem področju.
2. DS daje soglasje k imenovanju tov. Miloša Kobeta in tov. Iva Baniča kot člana SOZD Iskra v skupno komisijo za izvedbo postopka vključitve DO Delta v SOZD Iskra.

Na osnovi podane obrazložitve Franca Čuka in predloženega gradiva, sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme Poročilo o delu koordinacijskega odbora za spremljanje in uresničevanje sporazuma o medsebojnem poslovnotehničnem sodelovanju med ZO PTT Slovenije SOZD Iskra v letu 1981.

Na osnovi podane obrazložitve Marjana Trojarja, predloga odbora za organizacijo in informatiko ter predloženega gradiva, sprejme DS soglasno naslednja sklepa:

1. DS sprejme zaključke 1. interne posvetovanja o zasnovi informacijskega sistema v SOZD Iskra z dne. 1981.
2. DS zadolži PO DO, da posredujejo DO ZORIN najkasneje do konca marca zasnove svojega informacijskega sistema kot osnovo za usklajevanje na nivoju SOZD.

Na osnovi podane obrazložitve Fabia Škopaca, predloga odbora za finance ter predloženega gradiva in razprave, sprejme DS soglasno naslednja sklepa:

1. DS bo o predlogu za pokrivanje izgub iz sredstev rezervnega sklada SOZD oz. o razporeditvi teh sredstev sklepal na naslednji seji DS 25. 2. 1982 glede na to, da o tej zadevi odločajo delegati soglasno, pri čemer so dolžni doseči predhodno usklajitev stališč v okviru svoje DO.
2. DS pooblašča Iskra banko za najetje kredita pri DO Elektrooptika v višini 42 mio din za dobo 5 let, po 6 % obrestni meri, z vračilom v enakih polletnih anuitetah, ki dospejajo 15. 3. in 15. 9. tekočega leta od leta 1983 dalje za pokritje prevzetih obveznosti iz rezervnega sklada SOZD ter za najetje premostitvenega kredita v višini 30 mio din pri skladu skupnih rezerv SRS pod naslednjimi pogoji: odplačilni rok 31. 8. 1982 in obrestna mera 6,5 %.

V ta namen sklene Iskra banka ustrezno pogodbo.

se je v 50 letih elektrotehniški vestnik razvil v sodoben strokovni in znanstveni časopis, ki uživa priznanje doma in morda še bolj v tujini, je sklenil svoja razmišljanja sedanji glavni in odgovorni urednik Elektrotehniškega vestnika Nikolaj Kersič.

Mak

OBVESTILO ŠTIPENDISTOM

Klub štipendistov Iskre prireja letno skupščino. Na tej skupščini bomo razpravljali o reorganizaciji kluba in ostalih pomembnih zadevah. Klub štipendistov prireja letno skupščino. Na tej skupščini vas bomo obvestili, kaj smo delali v preteklem letu in kaj nameravamo v prihodnjem letu.

Z vašo pomočjo se bomo ukvarjali res le s takimi problemi, ki so v naši interesni sferi.

- Predlagamo naslednji dnevni red:
1. Izvolitev delovnega predsedstva
 2. Poročilo o inovatorskih in izobraževalnih dejavnostih
 3. Poročilo o inozemskih praksah
 4. Poročilo planinske sekcije Iskrice
 5. Finančno poročilo
 6. Sprejem statuta in izvolitev predsedstva K1
 7. Plan dela v prihodnjem letu
 8. Razno.

Skupščina bo v torek, 23. 11. ob 18.30 v predavalnici P-2, Fakultete za elektro- tehniko, Tržaška 25. Zaradi pomembne problematike je udeležba obvezna.

Hkrati vas obveščamo, da so novi prostori kluba v Rožni dolini c. VIII/6, točne- je ob robu Študentskega naselja, nad gostilno Katrca. Avtobus št. 14, izstopna postaja Študentsko naselje.

V klubu lahko delate vsak dan od 15.—20. Tam dobite tudi vse informacije o delu in pravilih v klubu.

Prva žrtev

Nenavadni naslov knjige "Prva žrtev" postane takoj jasen in razumljiv, ko bralec odpre knjigo in prebere njen motto, ki ga je izrekel 1917. leta ameriški senator Hiram Johnson: "Ko se začne vojna, je prva žrtev resnica". Delo angleškega novinarja Philipa Knightleya pod naslovom "Prva žrtev" in podnaslovom "vojni dopis- nik kot junak, propagandist in ustvarjalec mitov od krimske do vietnamske vojne" pa nam že v podnaslovu zgoščeno pove, za kaj v tem delu gre. Naš avtor je namreč iz nenavadnega zornega kota, iz pisanja in pričevanj vojnih dopisnikov najrazličnej- ših narodov in prepičan od krimske vojne sredi minulega stoletja do nedavne vietnamske vojne napisal nekakšno novinarsko antizgodovino vojn in s tem razkril številne zablude, laži, mite in še vrsto drugih netočnosti in izmišljotin, ki so se nabrale v kompletnih svetovnih časnikarstva v razdobju poldruga stoletja.

Tako Knightley zelo stidljivo in temeljito spremlja začetek in razvoj vojnega dopisništva od takrat, ko je W. H. Russel kot dopisnik londonskega "Timesa" odšel leta 1854 na Krim pa vse do današnjih dni. Podrobneje dokumentirano obravnava vlogo, ki jo je imelo delo vojnih dopisnikov pri ustvarjanju nekaterih mitov v zgodovini, raziskuje vojno cenzuro in izkoriščanje tiska v politične namene ter pripovedu- je o dogodivščinah znamenitih poročevalcev po svetu.

Pripoved je polna vznemirljivih osebnosti, anekdot in razkritij Winston Churchill v burski vojni, Hemingway v španski državljanski vojni, Evelyn Waugh med italijan- sko zasedbo Etiopije, Martha Gellhorn v vietnamski vojni, o kateri so doslej novinar- ji, zlasti ameriški, še najbolj in najodkritjeje poročali. Knjiga skuša odgovoriti tudi na zelo delikatna in zgodovinsko utemeljena vprašanja, kot n.p.r. zakaj so se dopisni- ki med prvo svetovno vojno pridružili zaroti, da so britanski javnosti zamolčali resnico.

Dalje, zakaj sta dva vodilna svetovna časnika povsem napačno predstavljala okto- brsko revolucijo, potem, ali so bile v drugi svetovni vojni tudi take bitke, o katerih so novinarji fašistične osi pisali resnico, zavestniški novinarji pa lagali. Še bi lahko naštevali takšne in podobne dileme, takšna in podobna vprašanja kot dejstvo, da je neki britanski časopis poročal, da so v Pearl Harbourju zmagali Američani, medtem ko je resnica bila prav nasprotna in končno, zakaj najpomembnejše zgodbe o viet- namski vojni ni objavil vojni dopisnik, temveč reporter v Združenih državah Ameri- ke. Na vsa ta in podobna vprašanja dobivamo v tej knjigi zelo jasne in zgodovinsko ter dokumentarno podprte odgovore, kar daje knjigi tudi izredno dokumentarno in celo zgodovinsko vrednost pa čeprav je ni pisala zgodovinarjeva roka. Sicer pa je to morda knjigi še celo v prid, saj je avtor kot izkušen novinar znal svojo, več kot dramatično in zanimivo snov, podati izredno plastično, zanimivo in napeto, pri tem pa seveda ni nikjer ostal v oblakih tež in domnev, temveč je svoje pisanje in sporoči- lo podprl z obširno dokumentacijo, vključno neposredno v besedilo knjige same.

"Prva žrtev" je izdala založba Borec v prevodu Bogdana Gradišnika in opremi Matjaža Vipotnika.

D. Ž.

Kranj — gostitelj 27. festivala Bratstvo in enotnost

Kranj je tokrat že tretjič gostitelj jugoslovanske pobratene mladine. Prvič so se v Kranju mladi iz vseh jugoslovanskih republik in pokrajin srečali leta 1959, drugo srečanje je bilo leta 1968, vnovič pa bo Kranj razvil prapor bratstva in enotnosti 27. maja letos.

Rojstvo festivala Bratstva in enotnosti mladine Jugoslavije sega že v prva povojna leta obnove naše domovine. V začetku petdesetih let so se na mladinski progi Banjaluka — Doboj zblizali mladi iz Bosanskega Šamca in Subotice. Izmenjali so obiske v letih 1952 in 1954, leto kasneje se je krog bratske mladine razširil. Srečanje pobratene mladine v Nišu leta 1955 štejemo za začetek organizirane krepitve bratstva in enotnosti mladih vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Danes na tej množični manifestaciji sodelujejo mladi iz 12 občinskih konferenc Zveze socialistične mladine Jugoslavije: iz Niša, Subotice, Slavonskega Broda, Prištine, Trebinja, Reke, Bosanskega Šamca, Bitole, Nikšića, Gornje Radgone, Zagreba in Kranja.

Ocena družbenopolitičnega položaja v DO Elektrozeve

Ugotavljamo, da se je v nekaterih TOZD DO Elektrozeve samoupravljanje razvilo do zadovoljive mere, v nekaterih pa se še vedno ni uveljavilo tako, kot bi se moralo. To je odraz bodisi premajhne aktivnosti, delno pa tudi nepravilnega posluha za ureditev samoupravnega sistema.

Delegacije SIS so bile formalno konstituirane, vendar pa v praksi niso v zadostni meri zaživele in ob tem lahko ugotavljamo, da so delavci na tem področju prepuščeni v glavnem sami sebi.

Vprašanje informiranosti še ni dokončno urejeno. Pretok informacij od delegatov do baze je pomanjkljiv, prav tako tudi obveščanje delavcev s strani odgovornih delavcev v TOZD ni zadovoljivo. Pričakovati je, da se bo stanje na tem področju izboljšalo z začetkom izdaje internega glasila DO.

Sodelovanje med TOZD in DO ni doseglo želenega in potrebnega nivoja. Je vse preveč prisotna miselnost, da je vsak namenjen le samemu sebi in se zapira v glavnem le v svoje področje. Vsekakor na to bistveno vpliva miselnost o „podjetniškem“ načelu dela, ne pa po načelu sporazumevanja in združevanja na vseh ravneh, kar je zastavljen cilj, skladno z vso našo pozitivno zakonodajo in bazo naše družbe kot celote.

Očitno je, da hoče vsakdo imeti okrog sebe vse službe, kot da je podjetje v podjetju, kar pa je nevzdržno pa tudi sicer neracionalno. Vse premalo se zavedajo, da se TOZD združujejo v DO predvsem tudi za to, da na skupen — racionalen način organizirajo tiste funkcije, ki se pojavljajo povsod in so skupnega pomena za vse.

ČASOPISNE NOVICE

Pred dnevi je delovni kolektiv zavoda za hlajenje in klimatizacijo pri LTH Škofja Loka proslavil 20. obletnico dela. Ob jubileju so pripravili okroglo mizo za temo: Uvajanje raziskovalno-razvojne dejavnosti v proizvodnjo in prakso. Beseda je tekla o toplotni črpalki, tehnološko zahtevni napravi, ki so jo razvili v zavodu in je torej plod domačega znanja. Trenutno dela poskusno 60 toplotnih črpalk. Zavod se z Iskro in Saturnusom pripravlja na njihovo redno proizvodnjo. Na leto naj bi jih izdelali 20-30 tisoč, namenjene pa bodo gospodinjstvom. Nad 80 % toplotnih črpalk bodo izvozili — Gospodarski vestnik.

Iz sklada za razvoj ne dovolj razvitih krajev na Hrvaškem bodo še v tem srednjeročnem obdobju zgradili v Drnišu novo tovarno svetilnih teles, v katero bodo vložili 30 milijonov dinarjev investicij. Investitor bo zagrebška Tvorica električnih žarulj — TEŽ skupno z drugimi proizvajalci svetilnih teles v državi, to je s Teslo v Pančevu, Selenom v Štipu in Iskro iz Ljubljane — Politika ekspres Beograd.

V Iskri so pred koncem januarja pripravili strokovno konferenco o humanizaciji dela. Udeležili so se je Iskrini vodilni družbenopolitični in poslovodni delavci, inženirji in sodelavci, ki skrbje za varnost pri delu ter gostje: predstavniki republiškega sekretariata višje šole za varstvo pri delu, Gorenja in drugi.

Posvet, v Iskri že drugi po vrsti, je bil zelo dobro pripravljen. Strokovnjaki so pripravili kratko in pregledno gradivo, ki so ga natisnili kot prilogo glasila Iskra in so ga dobili vsi delavci Iskre — Delavska enotnost.

Na Goriškem so pred časom v okviru raziskovalne skupnosti uvedli nagrado za najuspešnejše inovatorje leta. Lanski odziv je bil nad pričakovanjem. Prijave za „Inovatorje NG .81“ je poslalo kar 20 skupin in posameznikov. Največ jih je bilo iz šempeterske Iskre in sicer pet.

Sodelovanje s tovarno Famip v okviru RMK Trepča, ki je lani izdelala za potrebe treh Iskrinih tovarn za 250 milijonov dinarjev kontaktnih kovic, namerava Iskra postopno širiti. Sedanjih lastnih zmogljivosti za to proizvodnjo ne bo obnovljala ali posodabljala, temveč prenaša izdelavo kontaktnih kovic v kosovsko tovarno, kjer bodo s povečanjem zmogljivosti lahko dosegli proizvodnjo nekaj sto milijonov kosov.

V Iskri so lani tudi že pripravili program za prenos proizvodnje termičnih aparatov v eno od gospodarsko manj razvitih republik ali na Kosovo in ga ponudili kot možen skupni naložbeni projekt, kosovskemu gospodarstvu, ki naj bi poiskalo organizacijo, ustrezno za nosilko te proizvodnje. Ob bližnjem obisku predstavnikov Iskre v SAP Kosovo v marcu letos se bodo podrobneje pogovorili o možnostih za uresničevanje tega načrta. — Delo

Zbral in uredil Marjan Kralj

nih pravic. Torej, ko se pojavi kot pravni subjekt, TOZD prevzema določene obveznosti do družbeno-politične skupnosti (delegatski sistem, prispevki, dajatve). Tudi za nekatere našete aktivnosti je potrebno precejšnje število zaposlenih, v nasprotnem primeru zmanjka delavcev — funkcije se podvajajo. (primer AIN in UZ).

Z novo samoupravno organiziranjem smo v DO uvedli kolektivno vodenje. To je seveda v tistem času pomenilo nekaj novega in v skladu z zakonom, toda brez vsakih izkušenj po organizacijah združenega dela. Če pa skušamo danes oceniti delovanje KPO v DO Elektrozeve, lahko ugotovimo, da se KPO kot poslovodni organ iz znanih razlogov še ni povsem uveljavil skozi neposredno usmerjanje in koordiniranje dela v DO.

Na področju DP dela ugotavljamo, da le-to še daleč ni takšno, kot bi moralo biti, saj se vse preveč odraža pasivnost, tako v organizacijah kot pri odgovornih posameznikih, kar ima za odraz celo to, da v nekaterih TOZD zelo težko sploh organiziramo določeno DPO.

Ob tem je vsekakor treba poudariti, da pretežni del odgovornosti za tako stanje v nekaterih TOZD nosijo predvsem organizacije ZK, ki niso odigrale vloge, ki bi jo morale, še več, v nekaterih primerih pa so celo člani ZK tisti, ki vnašajo dvome in ne pravega razpoloženja med delavce.

Ob tem nedvomno ne smemo zanemariti dejstva o premajhni zavesti in čuti odgovornosti za delo, za razvoj DP življenja s strani najodgovornejših vodstvenih delavcev.

Sekretar koordinator
DO Elektrozeve
Dušan Hren

IZLET NA SABOTIN

Za začetek „suhe“ planinske sezone bo Planinska sekcija delovnih organizacij kranjske Iskre organizirala izlet na Sabotin (609 m — zadnji hrib na desnem bregu Soče). Vrh ne spada v nobeno planinsko pot. Z njega je ob jasnem vremenu prelep razgled po Goriških brdih, Furlaniji in Alpah ter po Dolomitih na obzorju.

Izlet se bo začel v soboto, 6. marca ob 5.45. Z vlakom se bomo iz Kranja odpeljali do Solkana. Od tu je do vrha Sabotina le slabi dve uri zmerne hoje. Vračali se bomo skozi vas Vrhovlje na železniško postajo Plave ob Soči. Predvidoma bomo v Kranju ob 19. Cene prevoza znaša 80 din, oz. 40 din za otroke do 9 let starosti.

POZOR! Zaradi urejanja dovoljenja za vstop v obmejni pas oddajte ob prijavi naslednje podatke: ime in priimek, datum rojstva, bivališče, odrasli pa še številko osebne izkaznice. Prijave bo do petka, 26. februarja do 12. sprejemala Frelihova v tajništvo DO ERO, tel.: 28-22. Poznejših prijav ne bo mogoče upoštevati.

Vodnika izleta bosta Erzetič in Trilar. Oprema: Pripravite se na burjo (vetrovka) in dež (?). Srečno!

Planinska sekcija
Iskra Kranj

ZAHVALE

Ob boleči izgubi drage mame
se iskreno zahvaljujem sodelavcem v TOZD
ERO za izrečena sožalja in denarno pomoč

Žalujoči sin Martin
z družino.

Ob boleči izgubi drage mame
MARIJE ČEBAŠEK
se zahvaljujem sodelavcem TOZD Števeci —
podsestav za podarjeni venec, denarno
pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti

hčerka Anica z družino.

Ob smrti mame
VERE MEDEN

se iskreno zahvaljujem sodelavcem delovne
organizacije ERO-Razvojno področje in
znanecm za izrečena sožalja, spremstvo na
njeni zadnji poti in za darove v humanitarne
namene namesto cvetja

sin Miro.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrije za elektroniško, telekomunikacijske, elektromehanične, avtomatiko in elemente — Ljubljana.

— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željenzov, tehnični urednik: Janjo Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Boris Čerin (Elektrozeve), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischan (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Marko Rakušček (Avtotelektika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

— Naslov: Ljubljana, Tržaška c. 15, telefon: 263-825 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA-DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.



Zmagovita ekipa Mikroelektronike.

SMUČARJI

DO ELEKTROZEVE SO SE POMERILI V MOJSTRANI

Na smučišču v Mojstrani je bilo 7. februarja prvenstvo DO Elektrozeve v veleslalomu, ki je sprito poštvalnosti organizatorjev, izredno lepega vremena, dokaj številne udeležbe tekmovalcev, vsestransko lepo uspelo. Svoj prispevek so nedvomno prispevali sami tekmovalci, ki so pri veleslalomu skušali pokazati vse svoje znanje v boju za čimboljšo uvrstitev. Rezultati so bili naslednji:

Rezultati: predtekmovalci: 1. Mrzlikar 30,10, 2. Prašnikar 31,35, 3. Sedej 32,64, 4. Lenardič, 5. Pleško, i.t.d.; ženske B: 1. Prašnikar (UZ) 33,66, 2. Bajič (oba UZ) 36,70, 3. Mozetič (KI) 36,84, 4. Flak, 5. Sibila i.t.d.; ženske A: 1. Vrhovec (PDM) 31,39, 2. Krvin (RZ) 33,39, 3. Čepcon (PMD) 34,12, 4. Logar, 5. Stanovnik, i.t.d.; moški F: 1. Treven (DSSS) 28,23, 2. Tominc (PMD) 31,50, 3. Lampe (RZ) 33,65, 4. Peklaj, 5. Mavrič, i.t.d.; moški E: 1. Mrzlikar (AIN) 30,92, 2. Medic (TEI) 31,58, 3. Gregorin (PMD) 31,62, 4. Kavčič, 5. Sunc, i.t.d.; moški D: 1. Modic (UZ) 27,53, 2. Čerentič (TTS) 30,34, 3. Traven (TEI) 32,12, 4. Sedej, 5. Murko i.t.d.; moški C: 1. Zdešar (PMD) 27,43, 2. Doganoc 31,33, 3. Kuhar (oba TTS) 31,45, 4. Rožnik, 5. Zupančič, i.t.d.; moški B: 1. Terčelj (UZ) 28,80, 2. Prešeren (TEI) 29,33, 3. Vrhovec (PMD) 29,47, i.t.d.; moški A: 1. Košir 27,34, 2. Kavčič (oba PMD) 26,89, 3. Keržič (TTS) 27,34, 4. Škof, 5. Avšič, i.t.d.; ekipna uvrstitev: 1. UZ, 2. TTS, 3. KI, 4. PMD, 5. TEI, 6. RZ, 7. DSSS, 8. AIN; smučarski teki: moški B: 1. Porenta (PMD) 13:16,6, 2. Logar (RZ) 13:32,9, 3. Zdešar (PMD) 13:33,8, 4. Šolc, 5. Persel, i.t.d.; moški A: 1. D. Terčelj (UZ) 11:35,0, 2. Jazbec 12:14,6, 3. Škof (oba PMD) 13:26,3, 4. I. Zdešar, 5. Dušan Lojze.

B.Č.

NA Zelenici ZA POKAL „DVORIŠČA“

Na Zelenici so se 10. t. m. že drugič srečali smučarji TOZD DO IEZE s stegenskega kompleksa, ki so se jim pridružili tudi smučarji DO Baterije Zmaj. V celoti je nastopilo 76 tekmovalk in tekmovalcev, vsi na isti veleslalomski progi. Sodelovali so smučarji Feritov, Magnetov, Orodjarne, DSSS, DO Mikroelektronike in DO Zmaj. Absolutno najhitrejši med njimi je bil Marko Mrak iz TOZD Feriti, sicer pa so bili rezultati veleslalomski naslednji:

Rezultati: ženske: 1. Gorjanc (ME) 49,84, 2. Rujar (Zmaj) 54,17, 3. Kajfež 61,30, 4. Fajdiga (oba DSSS), 5. Jakomin (Zmaj); moški D: 1. Piro (ME) 48,91, 2. Dolničar (Feriti) 50,50; moški C: 1. Zalaznik (Feriti) 47,80, 2. Sever (Orod.) 49,10, 3. Pehani (DSSS) 50,94, 4. Schos, 5. Sladič (oba ME); moški B: 1. Mrak (Feriti) 47,53, 2. Tominc 48,13, 3. Modic (oba DSSS) 48,37, 4. Bitenc (ME), 5. Tomšič (Orod.) i.t.d.; moški A: 1. Gornik 47,77, 2. Božič (oba ME) 48,71, 3. Ahlin (Magnet) 48,83, 4. Sever (ME), 5. Prebil (Zmaj) i.t.d.; ekipni vrstni red: 1. Mikroelektronika, 2. Feriti, 3. Zmaj, 4. DSSS, 5. Orodjarna, 6. Magnet.

F.K.

SMUČARJI ŠIROKE POTROŠNJE V VELESALOMU NA SORIŠKI PLANINI

V lepem sončnem vremenu so se v soboto, 13. februarja, na Soriški planini zbrali tekmovalci iz vseh temeljnih organizacij široke potrošnje. Preko 200 tekmovalcev se je pomerilo v najmožnejši športni disciplini, ki je spravila v dobro voljo vse, čeprav jih ni bilo malo (tudi drugi obiskovalcev, ne le Iskrašev). Kljub „tehničnim“ zagatam ob „sestopanju“ s Soriške planine (cesto je skoraj v celoti „zasedel“ avtobus,

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem lakirnice in galvanizacije TOZD TEA ter sindikalni organizaciji za lepa darila, ki mi bodo vedno ostala v lepem spominu. V novem letu jim želim še mnogo uspeha pri delu.

Francka Verbič

ki je obtičal v snegu) je podelitev priznanj v Železnikih bila, čeprav z zamudo. Naj takoj zapišemo (da ne bi bilo nesporazumov), da so pod imenom DSSS nastopali tekmovalci Skupnih služb TOZD Prodaje in TOZD Razvojni institut — zaradi „ekonomičnosti“, pač ...

REZULTATI:

Rezultati: ženske C: 1. Mulej (TGA) 51,62, 2. Gartner (EM) 1:02,13, 3. Kolenc (DSSS) 1:35,33; ženske B: 1. Tarfila 39,12, 2. Solar 41,90, 3. Gortner (vse EM) 46,06, 4. Balderman, 5. Leskovšek (oba DSSS); ženske A: 1. Eržen 37,74, 2. Benedičič (oba EM) 39,25, 3. Hočevar (TV) 41,17, 4. Krmavner (ID), 5. Fajdiga (RA); moški G: 1. Borštnar (DSSS) 38,94, 2. Beguš (EM) 46,40, 3. Oblak (TGA) 1:05,90; moški F: 1. Čuk (ID) 39,58, 2. Uršič (TV) 41,38, 3. Pretnar (TGA) 43,16, 4. Gustinčič (RA), 5. Stojanovič (DSSS), i.t.d.; moški E: 1. T. Gartner (EM) 32,53, 2. Kisovec (TGA) 34,92, 3. P. Gartner 34,99, 4. Nastran (oba RM), 5. Dolinar (TV), i.t.d.; moški D: 1. M. Gartner 32,49, 2. Tolar (oba EM) 33,14, 3. Rupnik (ID) 33,73, 4. Sršen (TV), 5. Lazar (ID), i.t.d.; moški C: 1. Mohorič 38,15, 2. Tarfila 42,34, 3. Kemperle (vsi EM) 42,58, 4. Rupnik (TGA), 5. Deželak (DSSS), i.t.d.; moški B: 1. Logar 38,89, 2. Gasar 43,39, 3. Trojar 45,56, 4. Starčič (vsi EM), 5. Kos (TGA) i.t.d.; moški A: 1. Čenčič 37,77, 2. Jensterle 40,05, 3. Kejžar (vsi EM) 41,06, 4. Remškar (TGA), 5. Trobec (RA), i.t.d.; štipendisti: 1. Pintar 38,63, 2. Gortner 42,80, 3. Vrh 43,15, 4. Suštar (vsi EM), 5. Bizjak (ID) i.t.d.; ekipna uvrstitev: 1. Elektromotorji, 2. TGA, 3. DSSS, 4. Montaža Idrija, 5. TV Pržan, 6. Sprejemniki, 7. Antene.

S.F.

SMUČARJI DO AVTOMATIKA TO POT NA ROGLI

Smučarji DO Avtomatika so letos svoje moči izmerili 13. februarja na Rogli in sicer v veleslalomu in tekih, pri čemer je nastopilo nad 250 smučarjev in smučarjev iz vseh TOZD in DSSS. Dobro organizirano prvenstvo DO Avtomatika je štelu tudi kot izbirno tekmovanje za bližnje zimsko-sportne igre SOZD Iskra, na katerih smučarji iz te delovne organizacije vselej posegajo po dobri skupni uvrstitvi.

Po zagrizenih bojih so bili v veleslalomu doseženi naslednji rezultati: ženske C: Štancer 44,58, 2. Dobnikar (oba Trž.), 46,51, 3. Ržen (Sest. d.) 47,75, 4. Šket (Trž.), 5. Petkovšek (Sist.), itd. Ženske B: 1. Oberčkal (Trž.) 33,01, 2. Artač (Nap.) 34,94, 3. Gantar (Trž.) 37,85, 4. Čarman (AVN), 5. Lenarčič (Sist.), itd.; ženske A: 1. Tisovec (Nap.) 34,24, 2. Eodgoršek (DSSS), 38,23, 3. Ravnikar (Nap.) 39,74, 4. Bajc, 5. Kralj (oba Trž.), itd.; moški F: 1. Ilja (Trž.) 29,03, 2. Matjašič (Inst.) 29,90, 3. Fevžar (Nap.) 33,46, 4. Novak (Orod.), 5. Lužar (Nap.) itd.; moški E: 1. Jelovčan (Nap.) 28,70, 2. Škerjan (AVN) 29,07, 3. Šober (Sist.) 34,27, 4. Feguš (AVN), 5. J. Novak (Orod.) itd.; moški D: 1. Šerjak (Trž.) 28,22, 2. Kukovič (Inst.) 28,75, 3. Razingar (Sist.) 29,89, 4. Bolka (DSSS), 5. Gulin (AVN), itd.; moški C: 1. Golob 29,20, 2. Karničar (oba AVN) 29,58, 3. Djokov (DSSS) 29,65, 4. Lunežnik (Rel.), 5. B. Novak (Inst.) itd.; moški B: 1. Strmičnik (Sist.) 26,55, 2. Erman (AVN) 29,12, 3. Lovišček 29,17, 4. Tomazič (oba Sist.), 5. Golj (AVN) itd.; moški A: 1. Mirtič (Nap.) 28,11, 2. Vudler (Inst.) 29,76, 3. Juvanc (Nap.) 30,45, 4. Orešnik (Nap.), 5. Juhart (Rel.) itd.; teki: ženske B: 1. Jakopič (DSSS) 19:46,29; ženske A: 1. Tancek 16:00,78, 2. Rangus 17:19,71, 3. Fijavž 18:56,21, 4. Beškovič (vse DSSS) 19:35,57; moški B: 1. Škerjak (Orod.) 12:23,93, 4. Matjašič (Inst.), 5. Marn (Sest. d.) itd.; moški A: 1. Zvanut (Inst.) 21:19,01, 2. Berdnik (Sest. d.) 21:26,91, 3. Srše 21:31,75, 4. Hofman (oba Trž.), 5. Hromec (Inst.) itd.; ekipna uvrstitev: 1. Trženje, 2. AVN, 3. DSSS, 4. Napajanja, 5. Razvojni institut, 6. Sistemi, 7. Sestavni deli, 8. Orodja, 9. Naprave za energetiko, 10. Releji Makole, 11. Stikalni elementi, 12. ELA.

J. C

ŠAH

Zanimivo novost so letos pripravili v temeljni organizaciji Števeci. Tekmovanje za naslov najboljšega šahista v letu 1982 bodo organizirali v treh delih — vsako četrtletje. Po prvem delu vodi mojstrski kandidat Brane Deželak pred Jožetom Prelovškom, Marjanom Pičulinom, Jožetom Rozmanom, Stanetom Perčem itd.

O.Š.